

Gazdasági monitor

2023. október

Tartalomjegyzék

01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

A bizalmi indikátorok többsége a hosszú távú átlag alatt helyezkedik el, a piaci szereplők várakozásai továbbra is pesszimisták, érdemi gazdasági növekedés 2024-től várható.

02 A világgazdasági blokkosodás kockázatai

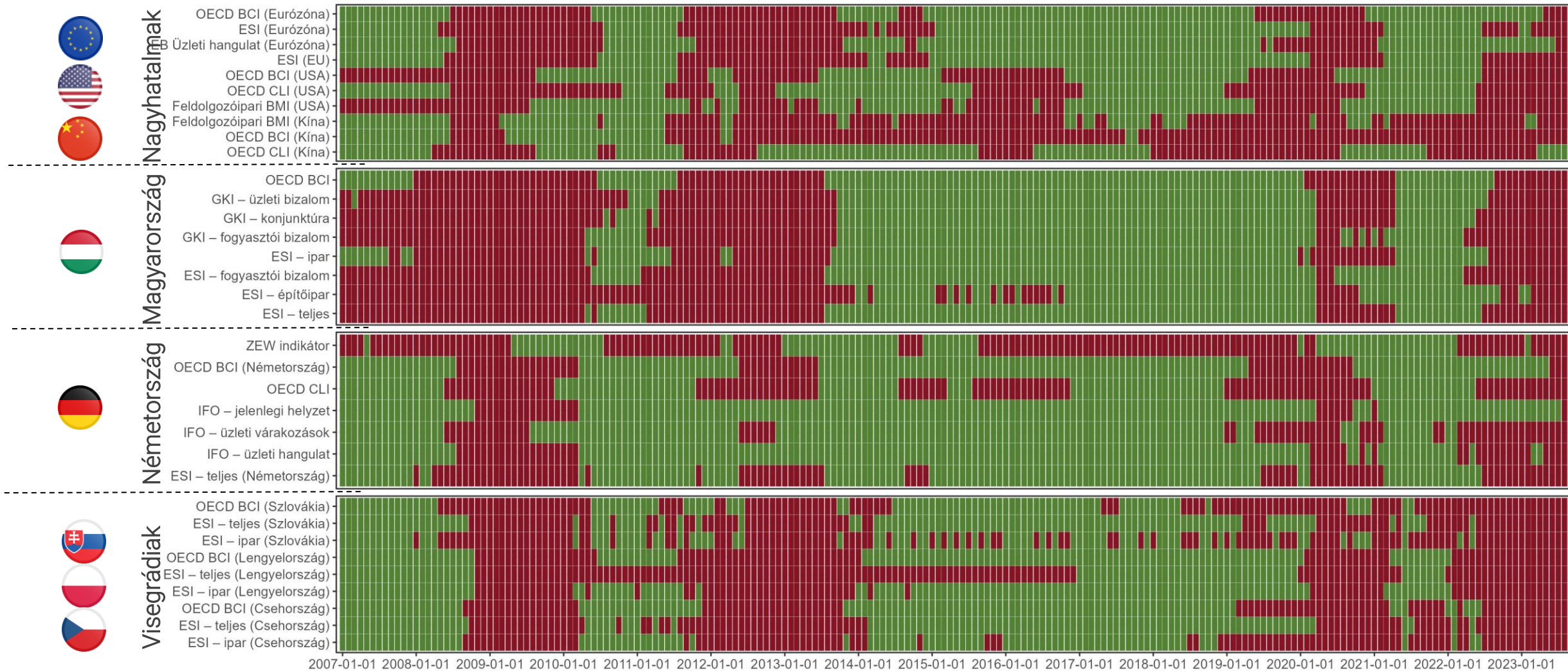
A blokkosodás a világgazdaság egészére negatívan hatna, az alacsony jövedelmű országok lennének a legnagyobb vesztesei, továbbá negatívan hatna a fenntarthatósági és környezetvédelmi törekvésekre is, megnehezítve a világgazdaság dekarbonizációját.

03 A világkereskedelem alakulása és kilátásai

A globális termékexport trendje a jelenlegi, válságokkal teli időszakban negatívba fordult. A romló gazdasági kilátások miatt a globális kereskedelem az idei évben legfeljebb kismértékben bővíthet (0,8%), 2024-ben azonban már jelentősebb növekedés várható.

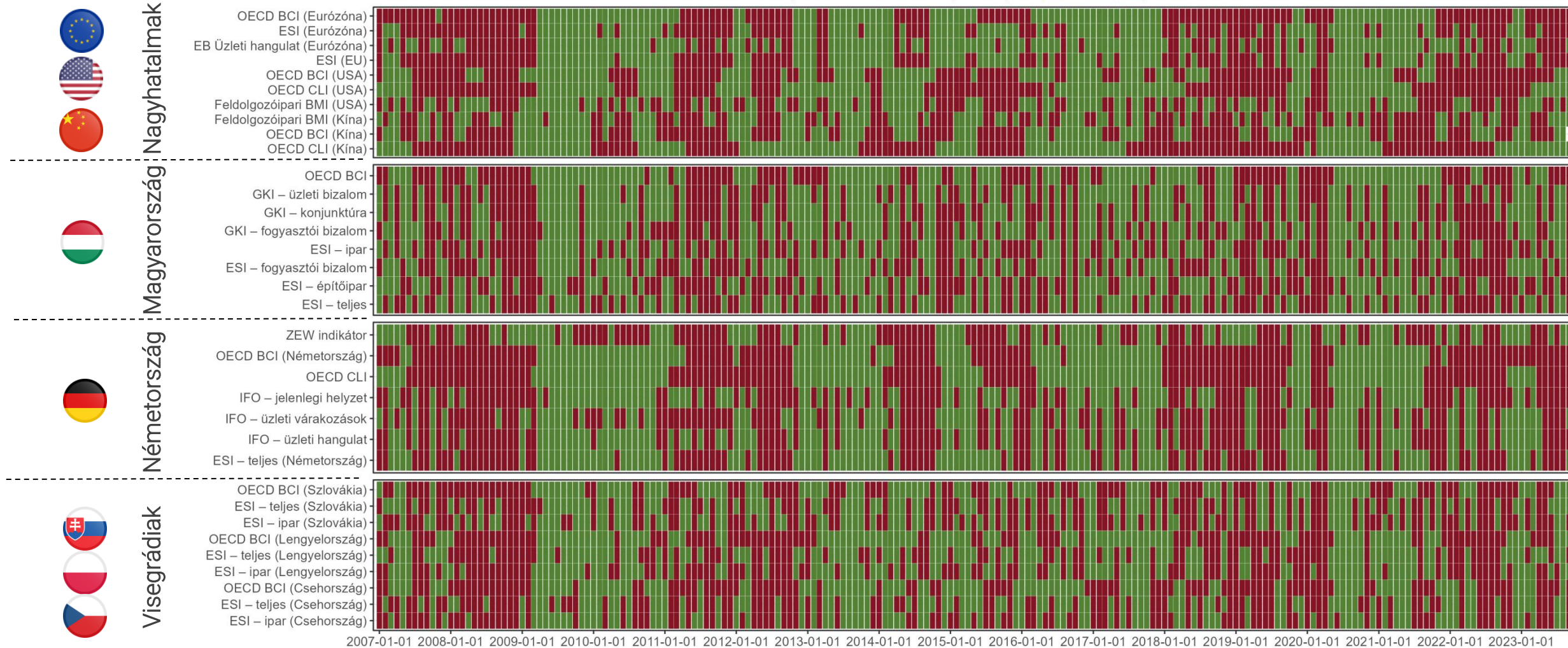
A bizalmi indikátorok többsége a hosszú távú átlag alatt helyezkedik el, a piaci szereplők várakozásai továbbra is pesszimisták

Makronóm Intézet bizalmi hő térképe
(eltérés a hosszú távú átlagtól: **jobb/rosszabb**)

A bizalmi indikátorok rövid távon vegyes képet mutatnak: Európában romlott az üzleti bizalom az előző hónaphoz képest, azonban Kína kapcsán láthatunk pozitív elmozdulást az előző időszakhoz képest

Makronóm Intézet bizalmi hő térképe
(változás az előző hónaphoz képest: *javulás/romlás*)

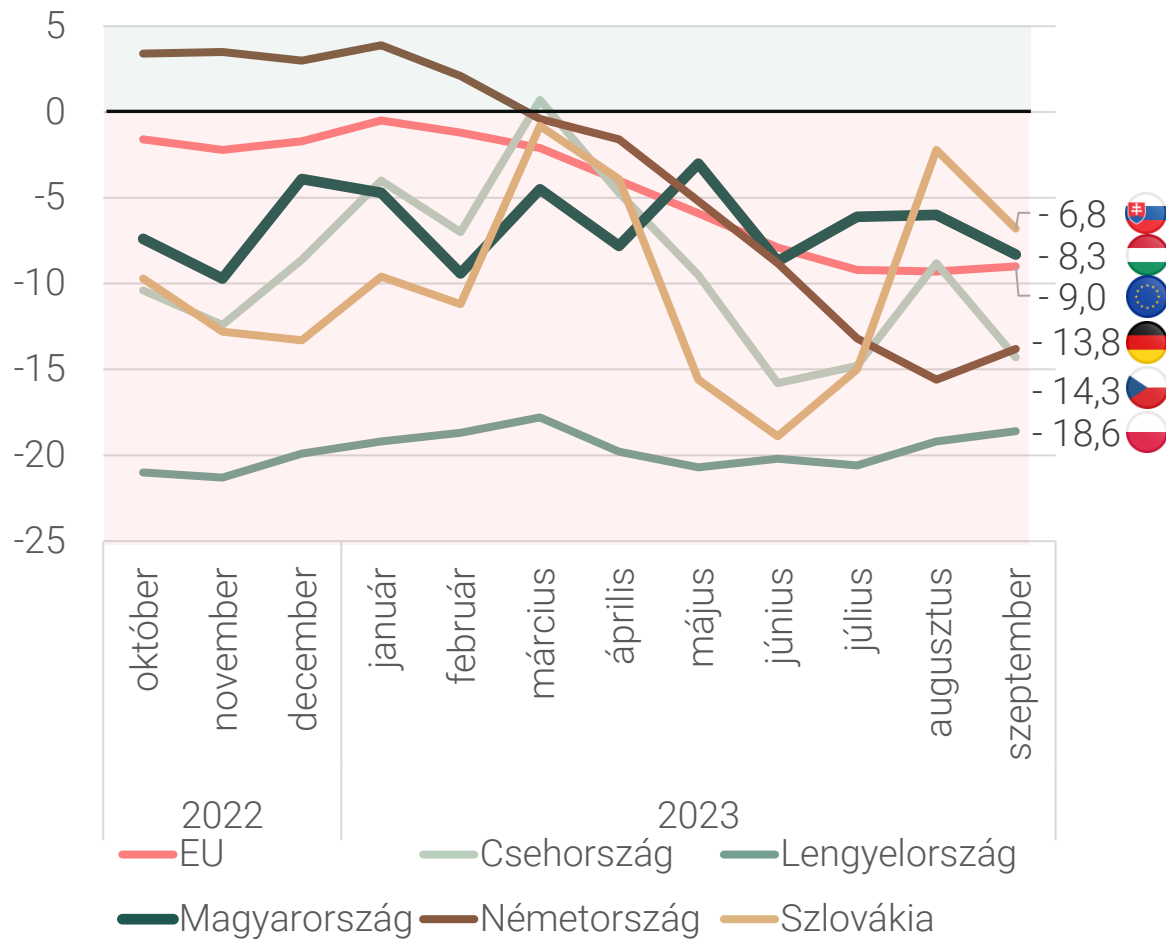
A szeptemberi beszerzésimenedzser-indexek alapján továbbra is zsugorodóban van az európai feldolgozóipar, Németországban negatívak a kilátások

Beszerzésimenedzser-index alakulása, 2023. szeptember
(50 pont felett növekedés, 50 pont alatt zsugorodás)

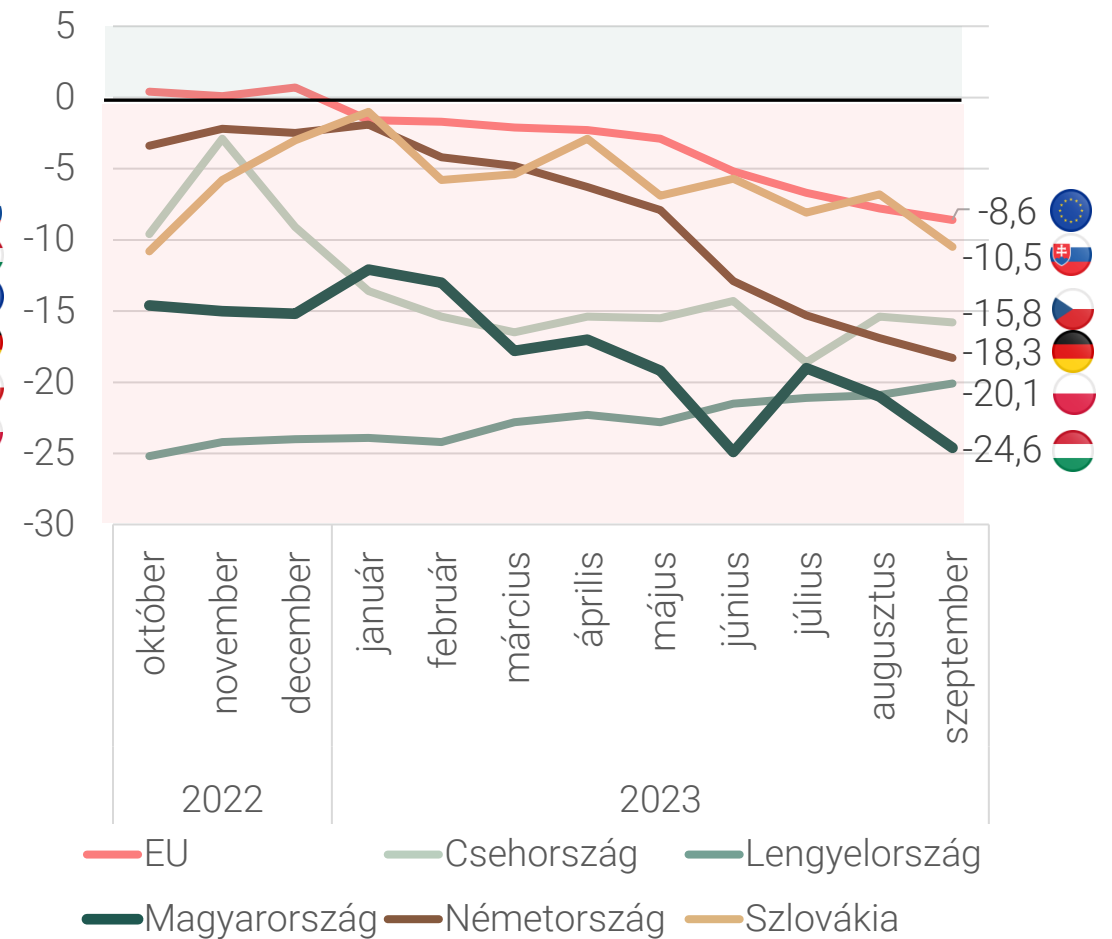
	2019												2020												2021												2022												2023											
	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec
Ausztria	52,7	51,8	50,0	49,2	48,3	47,5	47,0	47,9	45,1	45,5	46,0	46,0	49,2	50,2	45,8	35,8	40,4	46,5	52,8	51,0	51,7	54,0	51,7	53,5	54,2	58,3	63,4	64,7	66,4	67,0	63,9	61,8	62,8	60,6	58,1	58,7	61,5	58,4	59,3	57,9	56,6	51,2	51,7	48,8	48,8	46,6	46,6	47,3	48,4	47,1	44,7	42,0	39,7	39,0	38,8	40,6	39,6			
Csehország	49,0	48,6	47,3	46,6	46,6	45,9	43,1	44,9	44,9	45,0	43,5	43,6	45,2	46,5	41,3	35,1	39,6	44,9	47,0	49,1	50,7	51,9	53,9	57,0	57,0	56,5	58,0	58,9	61,8	62,7	62,0	61,0	58,0	55,1	57,1	59,1	59,0	56,5	54,7	54,4	52,3	49,0	46,8	46,8	44,7	41,7	41,6	42,6	44,6	44,3	44,3	42,8	42,8	40,8	41,4	42,9	41,7			
Eurózána	50,5	49,3	47,5	47,9	47,7	47,6	46,5	47,0	45,7	45,9	46,9	46,3	47,9	49,2	44,5	33,4	39,5	46,9	51,1	51,7	53,7	54,4	53,8	55,5	54,8	57,7	62,5	62,9	62,8	63,4	62,6	61,4	58,7	58,3	58,6	58,0	58,7	58,4	56,5	55,5	54,6	52,1	49,8	49,6	48,4	46,4	47,1	47,8	48,8	48,5	47,3	45,8	44,8	43,4	42,7	43,5	43,4			
Franciaország	51,2	51,5	49,7	50,0	50,6	51,9	49,7	51,1	50,1	50,7	51,7	50,4	51,1	49,8	43,2	31,5	40,3	52,1	52,0	49,8	50,9	51,0	49,6	51,1	51,6	55,0	58,8	58,9	59,2	59,0	58,1	57,5	55,2	53,6	55,9	55,6	55,5	57,2	54,7	55,7	54,6	49,6	49,5	47,8	47,7	47,2	48,3	49,2	50,5	47,4	47,3	45,6	45,7	46,0	45,1	46,0	44,2			
Görögország	53,7	54,2	54,7	56,6	54,2	52,4	54,6	54,9	53,6	53,5	54,1	53,9	54,4	56,2	42,5	29,5	41,1	49,4	48,6	49,4	50,0	48,7	42,3	46,9	50,0	49,4	51,8	54,4	58,0	58,6	57,4	59,3	58,4	58,9	58,8	58,8	57,9	57,8	54,6	54,8	53,8	51,1	49,1	48,8	49,7	48,1	48,4	47,2	49,2	51,7	52,8	52,4	51,5	51,8	53,5	52,9	50,3			
Hollandia	50,5	49,3	47,5	47,9	47,7	47,6	46,5	47,0	45,7	45,9	46,9	46,3	47,9	49,2	50,5	41,3	40,5	45,2	47,9	52,3	54,2	50,4	54,4	58,2	58,8	59,6	64,7	67,2	69,4	68,8	67,4	65,8	62,0	62,5	60,7	58,7	60,1	60,6	58,4	59,9	57,8	55,9	54,5	52,6	49,0	47,9	46,0	48,6	49,6	48,7	46,4	44,9	44,2	43,8	45,3	45,9	43,6			
Írország	52,6	54,0	53,9	52,5	50,4	49,8	48,7	48,6	48,7	50,7	49,7	49,5	51,4	51,2	45,1	36,0	39,2	51,0	57,5	52,3	50,0	50,3	52,2	57,2	51,8	52,0	57,1	60,8	64,1	64,0	63,3	62,8	60,3	62,1	59,9	58,3	59,4	57,8	59,4	59,1	56,4	53,1	51,8	51,1	51,5	51,4	48,7	48,7	50,1	51,3	49,7	48,6	47,5	47,3	47,0	50,8	49,6			
Lengyelország	48,2	47,6	48,7	49,0	48,8	48,4	47,4	48,8	47,8	45,6	46,7	48,0	47,4	48,2	42,4	31,9	40,6	47,2	52,8	50,6	50,8	50,8	50,8	51,7	51,9	53,4	54,3	53,7	57,2	59,4	57,6	56,0	53,4	53,8	54,4	56,1	54,5	54,7	52,7	52,4	48,5	44,4	42,1	40,9	43,0	42,0	43,4	45,6	47,5	48,5	48,3	46,6	47,0	45,1	43,5	43,1	43,9			
Magyarország	54,7	55,5	52,5	55,1	57,9	54,1	51,2	52,6	51,7	52,0	53,1	53,9	52,2	50,3	28,5	33,6	40,3	47,0	50,8	52,8	48,7	50,1	51,1	51,1	54,9	49,4	48,7	50,8	52,8	54,7	55,6	55,9	52,1	53,1	52,2	64,8	50,7	53,2	57,6	58,9	51,5	57,0	58,0	57,1	49,6	56,4	56,0	59,3	55,0	56,5	55,3	61,9	57,1	44,2	45,7	46,5	47,4			
Németország	49,7	47,6	44,1	44,4	44,3	45,0	43,2	43,5	41,7	42,1	44,1	43,7	45,3	48,0	45,4	34,5	36,8	44,6	51,0	53,0	56,6	58,0	57,8	58,3	57,1	60,6	66,6	66,2	64,0	65,1	65,6	62,6	58,5	57,8	57,6	57,4	59,8	58,5	56,9	54,6	54,8	52,0	49,3	49,1	47,8	45,1	46,2	47,1	47,3	46,3	44,7	44,5	43,2	40,6	38,8	39,1	39,6			
Olaszország	47,8	47,7	47,4	49,1	49,7	48,4	48,5	48,7	47,8	47,7	47,6	46,2	48,9	48,7	40,3	31,1	45,4	47,5	51,9	53,1	53,2	53,8	51,5	52,8	55,1	56,9	59,8	60,7	62,3	62,2	60,3	60,9	59,7	61,1	62,8	62,0	58,3	58,3	55,8	54,5	51,9	50,9	48,5	48,0	48,3	46,5	48,4	48,5	50,4	52,0	51,1	46,8	45,9	43,8	44,5	45,4	46,8			
Oroszország	50,9	50,1	52,8	51,8	49,8	48,6	49,3	49,1	46,3	47,2	45,6	47,5	47,9	48,2	47,5	31,3	36,2	49,4	48,4	51,1	48,9	46,9	46,3	49,7	50,9	51,5	51,1	50,4	51,9	49,2	47,5	46,5	49,8	51,6	51,7	51,6	51,8	48,6	44,1	48,2	50,8	50,9	50,3	51,7	52,0	50,7	53,2	53,0	52,6	53,6	53,2	52,6	53,5	52,6	52,1	52,7	54,5			
Spanyolország	52,4	49,9	50,9	51,8	50,1	47,9	48,2	48,8	47,7	46,8	47,5	47,4	48,5	50,4	45,7	30,8	38,3	49,0	53,5	49,9	50,8	52,5	49,8	51,0	49,3	52,9	56,9	57,7	59,4	60,4	59,0	59,5	58,1	57,4	57,1	56,2	56,2	56,9	54,2	53,3	53,8	52,6	48,7	49,9	49,0	44,7	45,7	46,4	48,4	50,7	51,3	49,0	48,4	48,0	47,8	46,5	47,7			
Svájc	54,3	55,4	50,3	48,5	48,6	47,7	44,7	47,2	44,6	49,4	48,8	48,8	47,8	49,5	43,7	40,7	42,1	45,2	49,2	51,8	53,1	52,3	55,2	58,0	59,4	61,3	66,3	69,5	69,9	66,7	71,1	67,7	68,1	65,4	62,5	62,7	63,8	62,6	64,0	62,5	60,0	59,1	58,0	56,4	57,1	54,9	53,9	54,1	49,3	48,9	47,0	45,3	43,2	44,9	38,5	39,9	44,9			
Svédország	51,7	52,7	52,5	50,9	53,1	52,0	51,9	51,8	48,1	46,0	45,7	47,7	52,0	52,7	42,6	36,7	39,2	41,9	51,0	53,4	55,3	58,2	59,8	64,9	62,4	61,6	63,7	69,1	66,4	65,8	65,3	60,1	64,6	64,4	63,3	62,1	62,4	58,6	56,8	54,9	54,9	53,6	52,5	50,6	48,9	46,6	45,9	45,9	46,8	47,0	45,7	45,5	40,6	44,8	47,6	45,8	43,3			
Törökország	44,2	46,4	47,2	46,8	45,3	47,9	46,7	48,0	50,0	49,0	49,5	49,5	51,3	52,4	48,1	33,4	40,9	53,9	56,9	54,3	50,8	53,9	51,4	50,8	54,4	51,7	52,6	50,4	49,3	51,3	54,0	54,1	52,5	51,2	52,0	52,1	50,5	50,4	49,4	49,2	49,2	48,1	46,9	47,4	46,9	46,4	45,7	48,1	50,1	50,1	50,9	51,5	51,5	51,5	49,9	49,0	49,6			
UK	52,6	52,1	55,1	53,1	49,4	48,0	47,4	48,3	49,6	48,3	48,9	50,0	51,7	47,8	32,6	40,6	50,1	53,6	55,2	54,3	53,3	55,6	57,3	59,2	58,5	57,9	60,9	66,1	63,9	60,4	60,3	56,3	57,8	58,2	57,9	57,3	58,0	55,2	55,8	54,6	52,2	52,1	47,3	48,4	46,2	46,5	45,3	47,0	49,3	47,9	47,8	47,1	46,5	45,3	43,0	44,3				

Az ágazati bizalmi indikátorok vegyes képet mutatnak: az iparban némi javulás mutatkozik a németeknél, lengyeleknél és az EU-átlagában, az építőiparban ugyanakkor kedvezőtlenebbek a kilátások

Ipari bizalmi indikátor (Industrial confidence indicator)

Építőipari bizalmi indikátor (Construction confidence indicator)

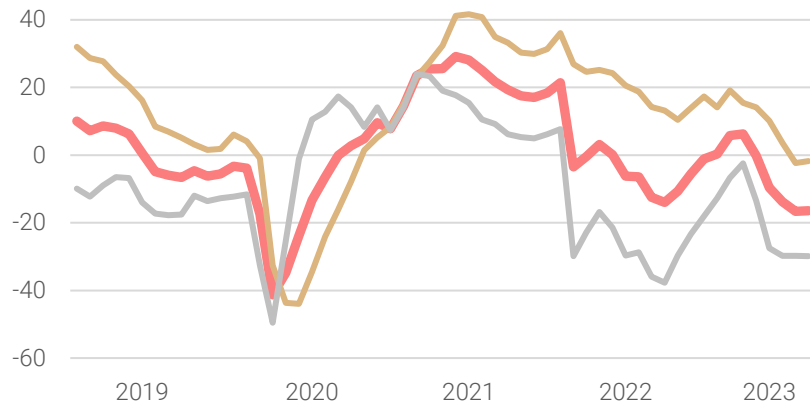

Németország elérhette a mélypontot?

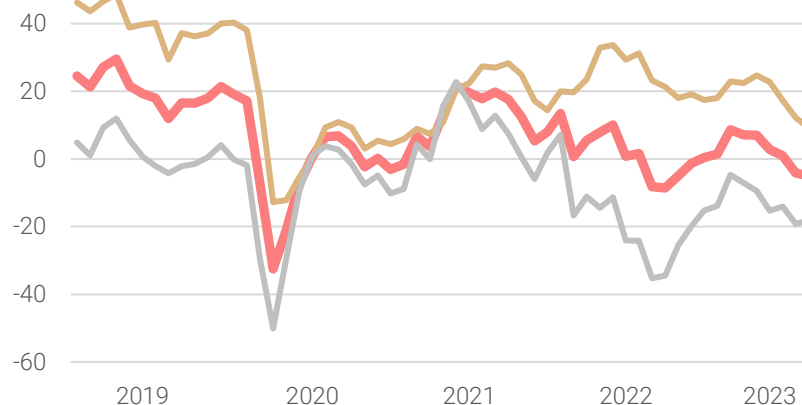
Szeptemberben a német feldolgozóiparhoz és kereskedelemhez kapcsolódó üzleti hangulat hat hónapja tartó mérséklődése megtorpant

Ifo index alakulása gazdasági szektoronként, 2023. szeptember

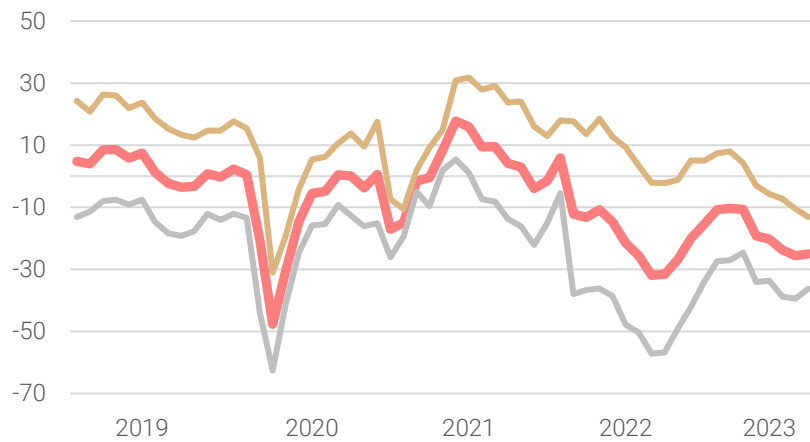
Feldolgozóipar

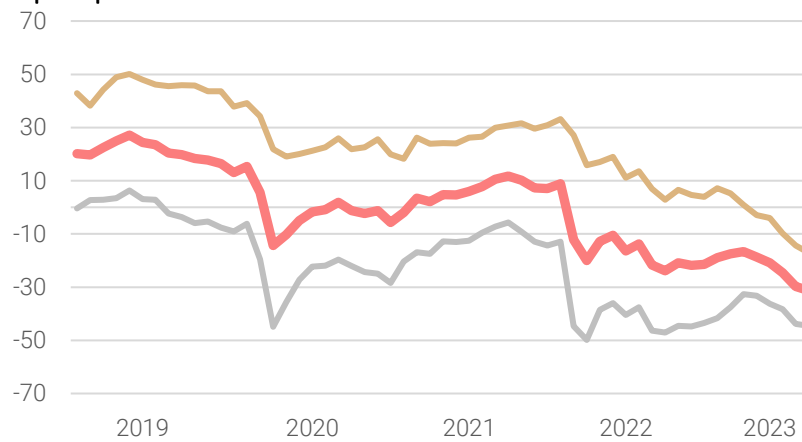
Szolgáltató szektor

Kereskedelem

Építőipar

Jelenlegi helyzetértékelés

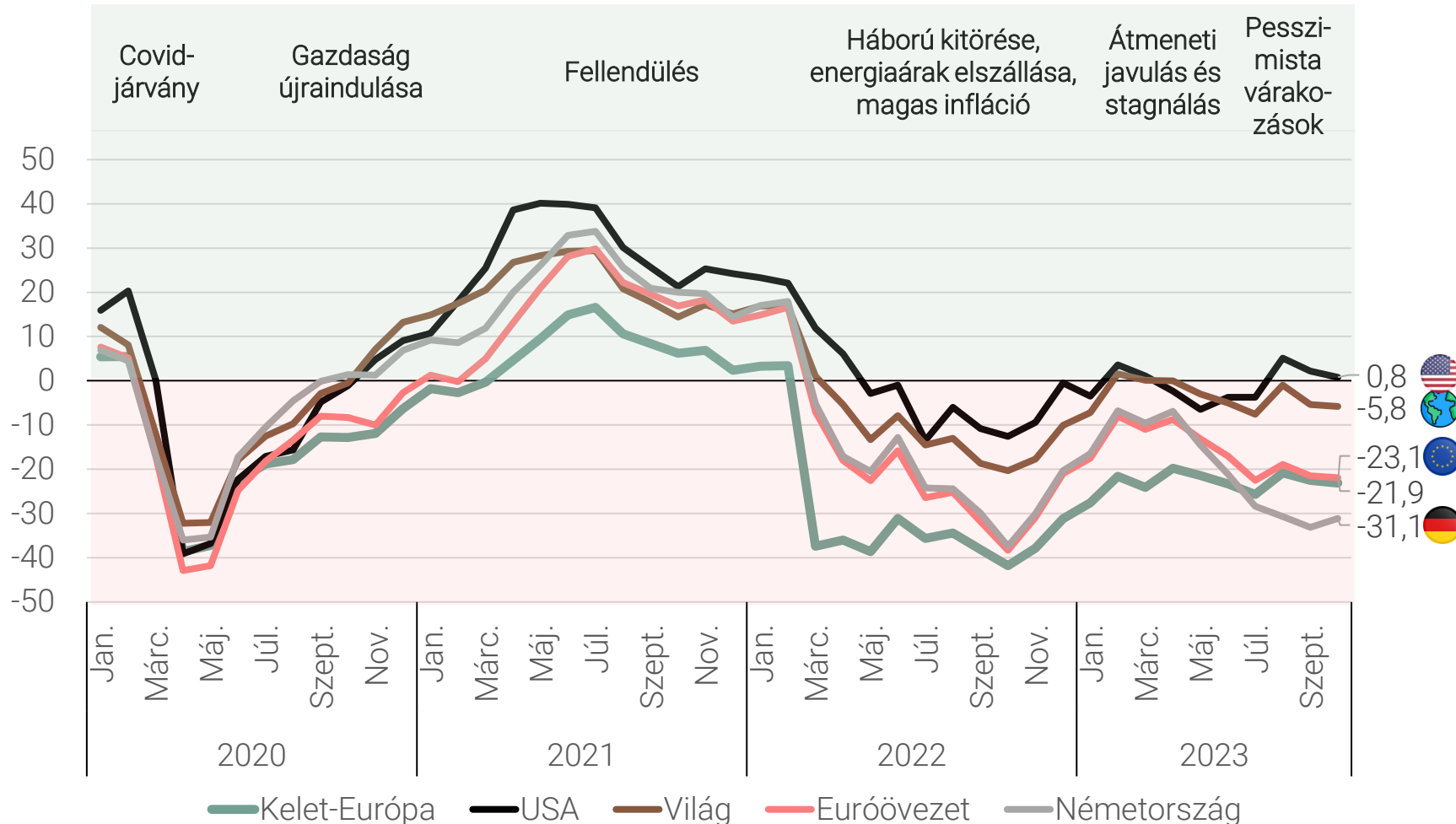
Üzleti hangulat

Jövőbeli várakozások

- A német gazdaság alakulása kiemelten fontos, hiszen hazánk egyik legfontosabb kereskedelmi partnere Németország.
- Gazdasági méretéből fakadóan jelentős piacot teremt a hazai vállalkozások számára.
- A teljes magyar termékexport több mint negyede (25,2 százaléka) irányult Németországba 2022-ben, amely elsősorban feldolgozóipari termékeket foglalt magában.

Októberben a Sentix mérése szerint Németország, Svájc és Latin-Amerika kivételével minden vizsgált országban, illetve régióban tovább romlott az üzleti hangulat

A Sentix gazdasági index alakulása, 2020. január – 2023. október

A Sentix októberi értékei alapján:

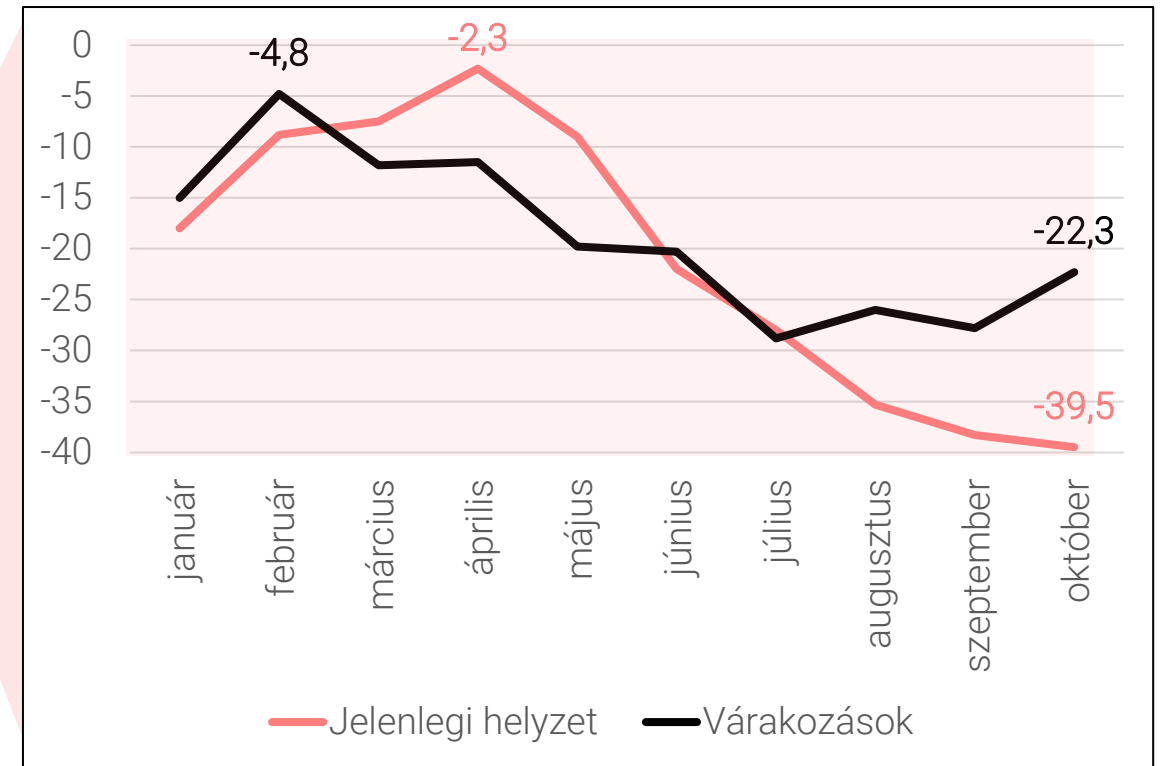
- A globális index 0,4 ponttal csökkent az előző hónaphoz képest.
- Továbbra is Németország rendelkezik a legalacsonyabb értékkel, ám némi javulást (+2,0) figyelhetünk meg az előző hónaphoz képest.
- Az eurózónához és Kelet-Európához köthető várakozások továbbra is közel egy szinten mozognak.

A Sentix felmérése négy ország/régió esetén jelez recessziót, három esetén pedig visszaeséssel számol, miközben sehol nem beszélhetünk fellendülésről

A Sentix gazdasági index alapján a gazdasági rezsimek országonként és régióként, 2023. október

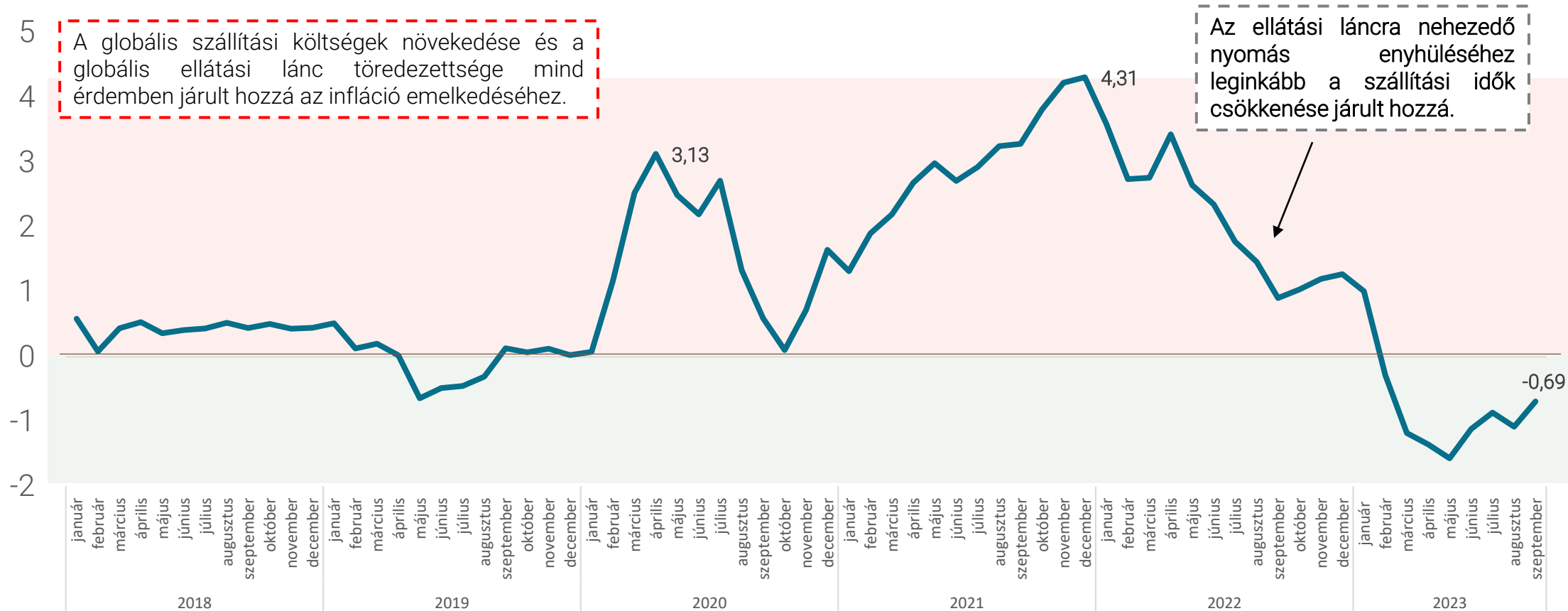
Stagnálás	Lassulás
Ázsia (Japán kivételével)	USA
	Japán
Visszaesés	Recesszió
Svájc	Németország
Latin-Amerika	Euróövezet
Világgazdaság	Ausztria
	Kelet-Európa

Az üzleti hangulat alakulása Németországban

Az ellátási láncokra nehezedő nyomás szintje a GSCPI alapján bár a hosszú távú átlag alatti a mérséklődő kereslet miatt, ugyanakkor az elmúlt hónapokban növekvő trend figyelhető meg az indexben

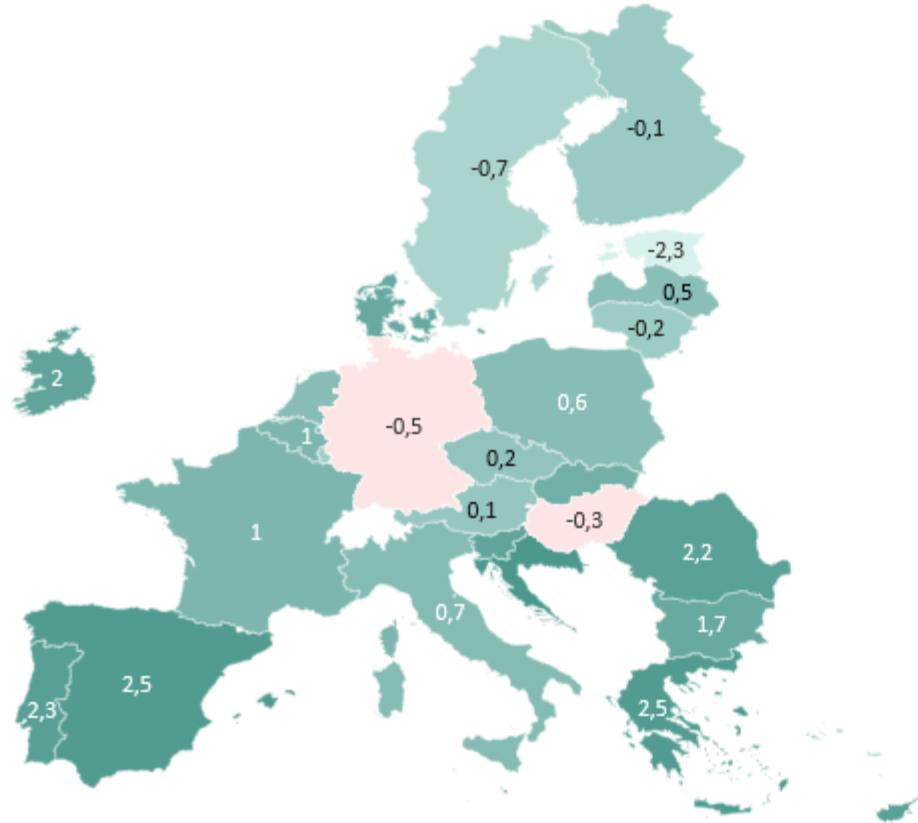
Global Supply Chain Pressure Index (GSCPI)
(szórás az átlagértéktől)

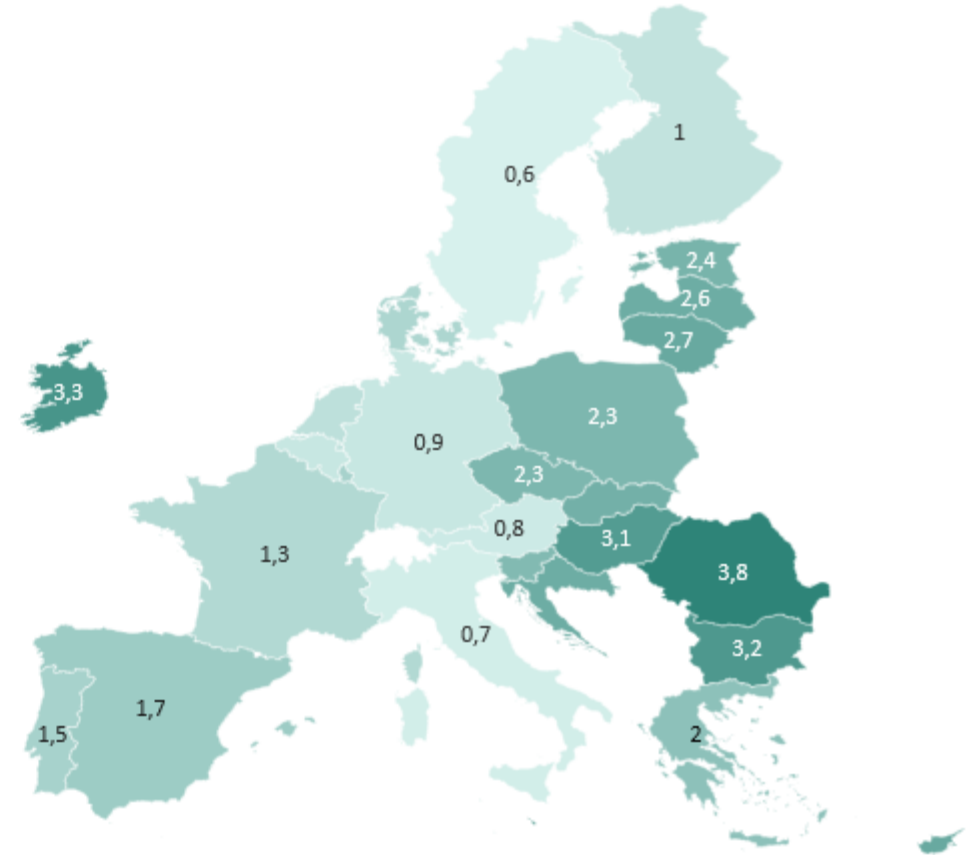
Megjegyzés: A 0 az átlagos értéket jelzi, amely 1997 és a legutóbbi megfigyelés közti időszak havi adatai alapján kerül kiszámításra. A pozitív irányba való elmozdulás az ellátási láncra nehezedő nyomás növekedését, míg a negatív a csökkenést mutatja.

Az IMF előrejelzése szerint az idei évben Európában nem várható érdemi gazdasági növekedés, a következő esztendőben indulhat be újra a bővülés

GDP várható alakulása 2023, %

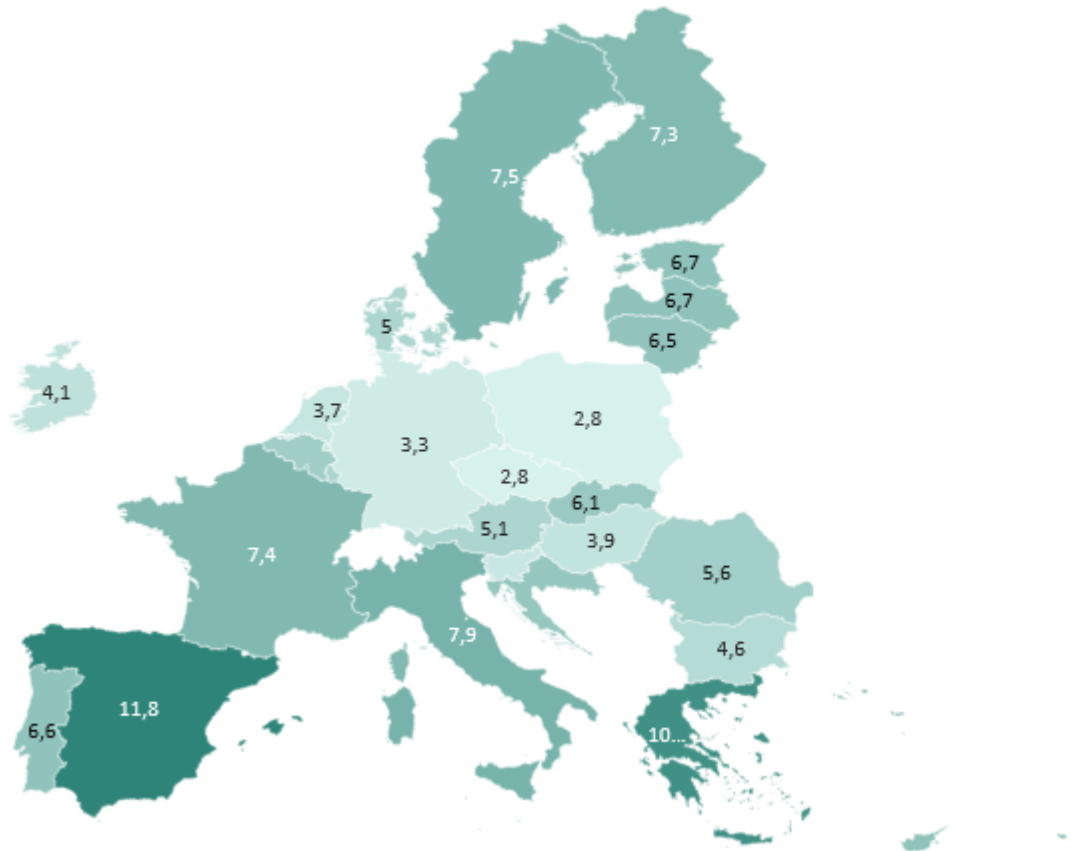

GDP várható alakulása 2024, %

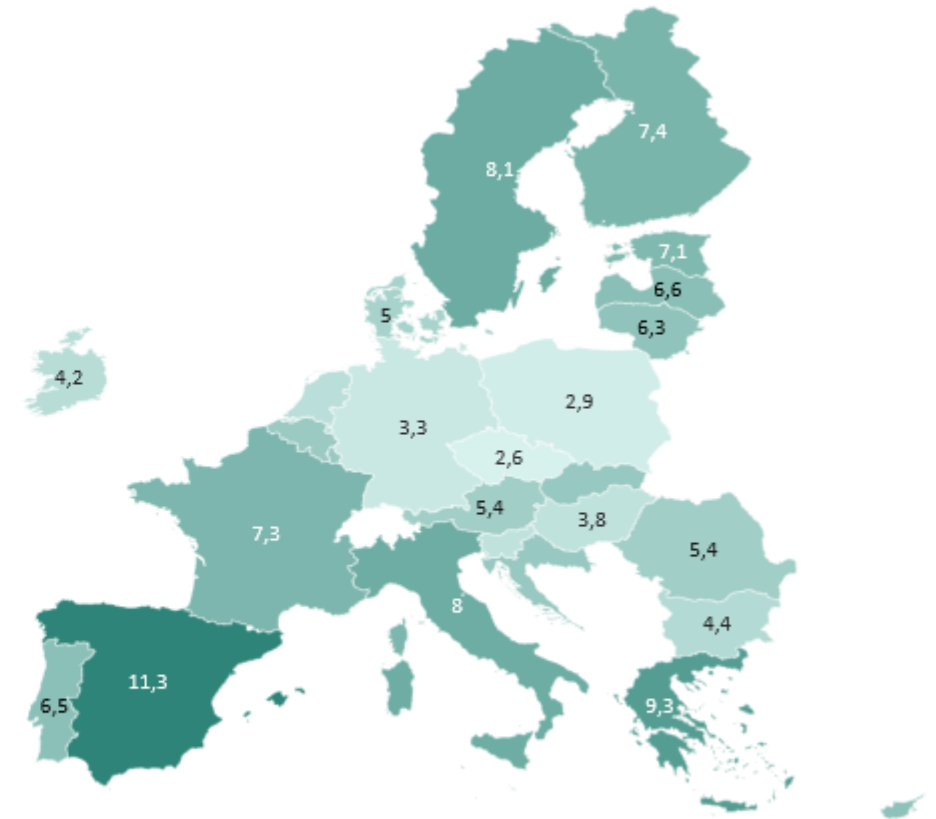

A kedvezőtlen gazdasági folyamatok ellenére a munkanélküliségi ráta érdemben nem fog növekedni 2023-ban és 2024-ben sem

Munkanélküliségi ráta várható alakulása
2023, %

Munkanélküliségi ráta várható alakulása
2024, %

Tartalomjegyzék

01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

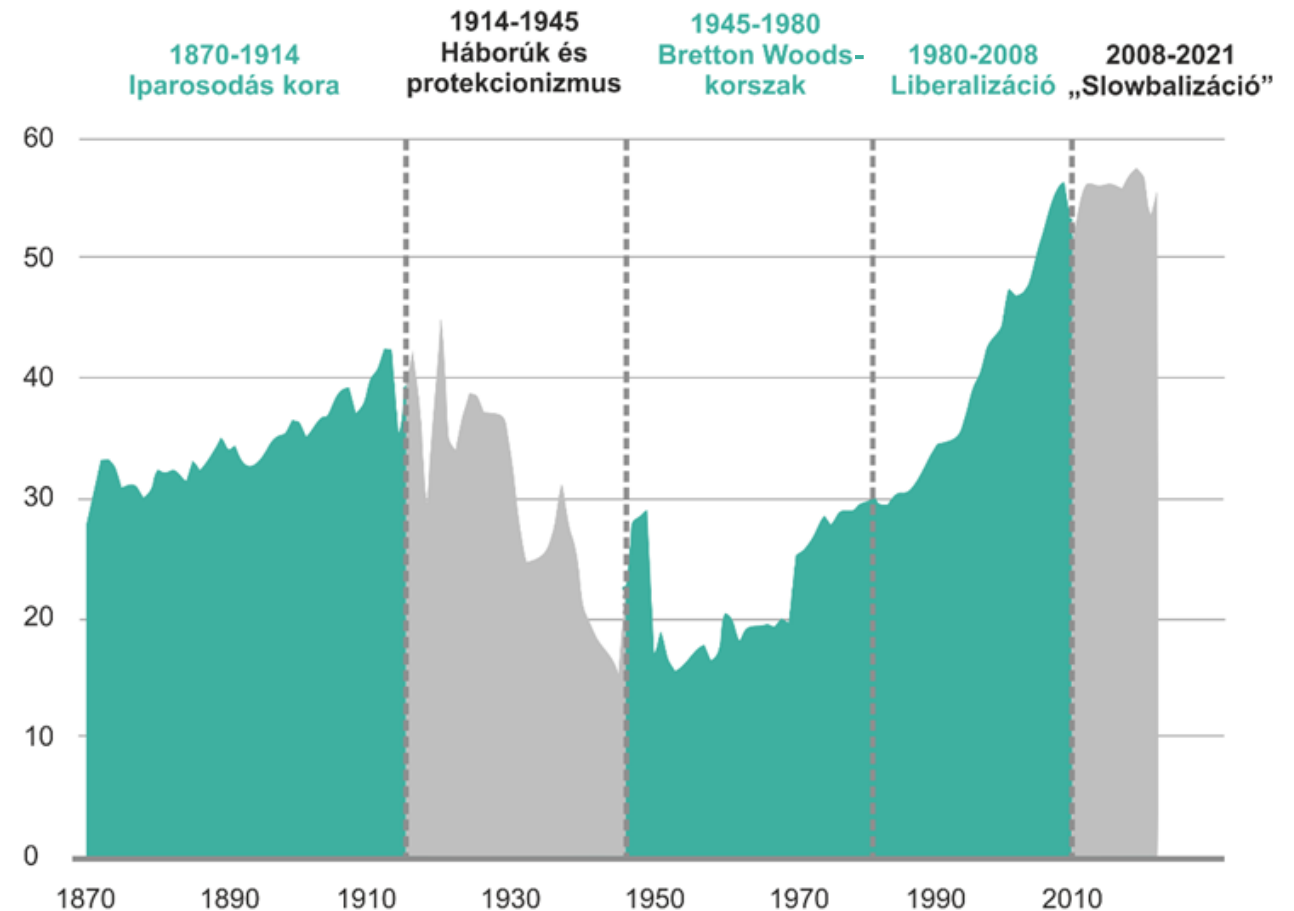
02 A világgazdasági blokkosodás kockázatai

03 A világkereskedelem alakulása és kilátásai

Globális kontextus: a globalizáció üteme mérséklődött 2010 óta, deglobalizációs trend van kibontakozóban növekvő geopolitikai kockázatok mellett

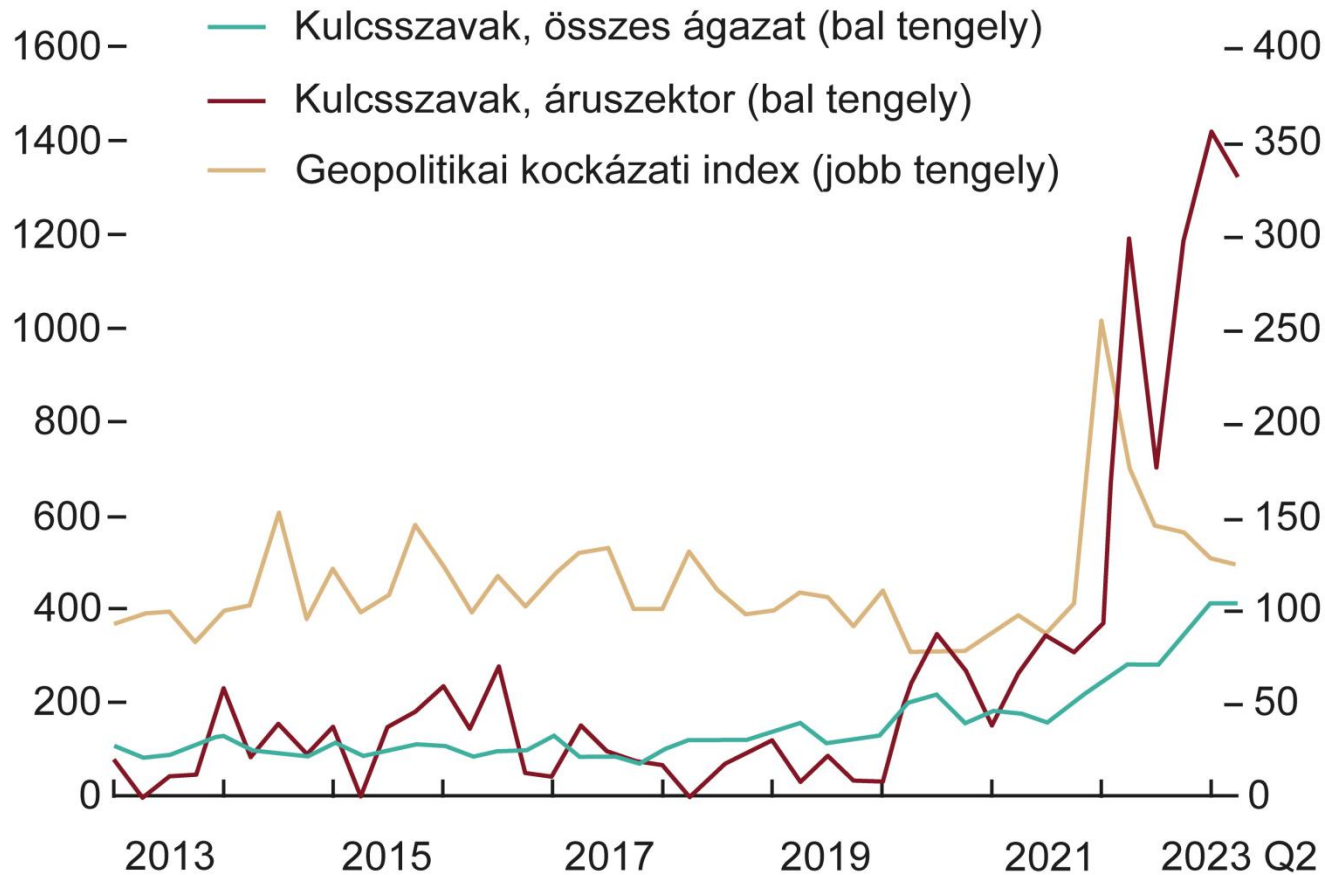
- A 2008–2009-es pénzügyi válság óta a globalizáció lassulása, ún. „slowbalizáció” figyelhető meg.
- A GDP-hez viszonyított globális kereskedelem azóta stagnál, a növekedés megindulását pedig a pandémia, majd az orosz–ukrán háború és a **növekvő geopolitikai bizonytalanságok** is hátráltatják.
- Globális értékláncok előnyei vs. biztonság és a rugalmasság.

A globalizáció korszakai a közelmúltban

A geopolitikai kihívások növekedésével a vállalatok kommunikációjában is egyre hangsúlyosabbá válik a kockázatcsökkentés irányába mutató kifejezések használata

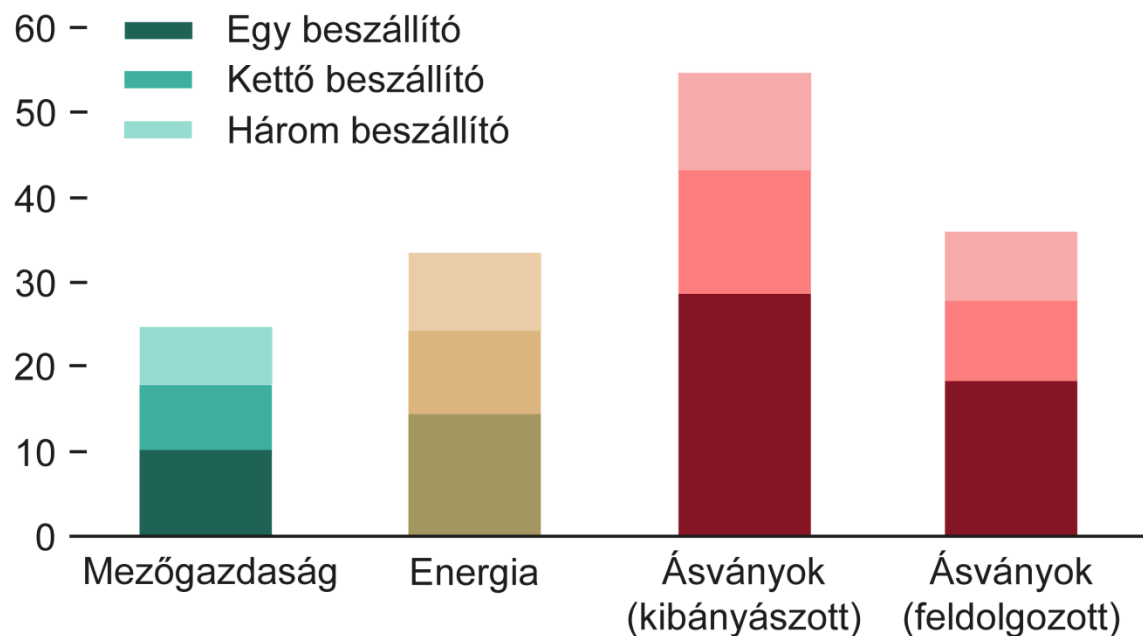
A blokkosodáshoz köthető kulcsszavak gyakoriságának alakulása a vállalati negyedéves eredménybeszámoló egyeztetéseken (2013–2015 = 100)

- Az IMF jelentése szerint a negyedéves eredménybeszámoló egyeztetéseken elhangzó, blokkosodáshoz köthető kifejezések (deglobalizáció, reshoring, onshoring, nearshoring, friendshoring, lokalizáció, regionalizáció) gyakoriságát vizsgálva megállapítható, hogy a kérdéskör egyre hangsúlyosabb a vállalatok körében.
- A geopolitikai kockázatok növekedésével minden egyes gazdasági szektorban gyakoribb lett a blokkosodás témaköréhez kapcsolódó kommunikáció, azonban a nyersanyagpiacon vált a legkritikusabbá a problémakör.

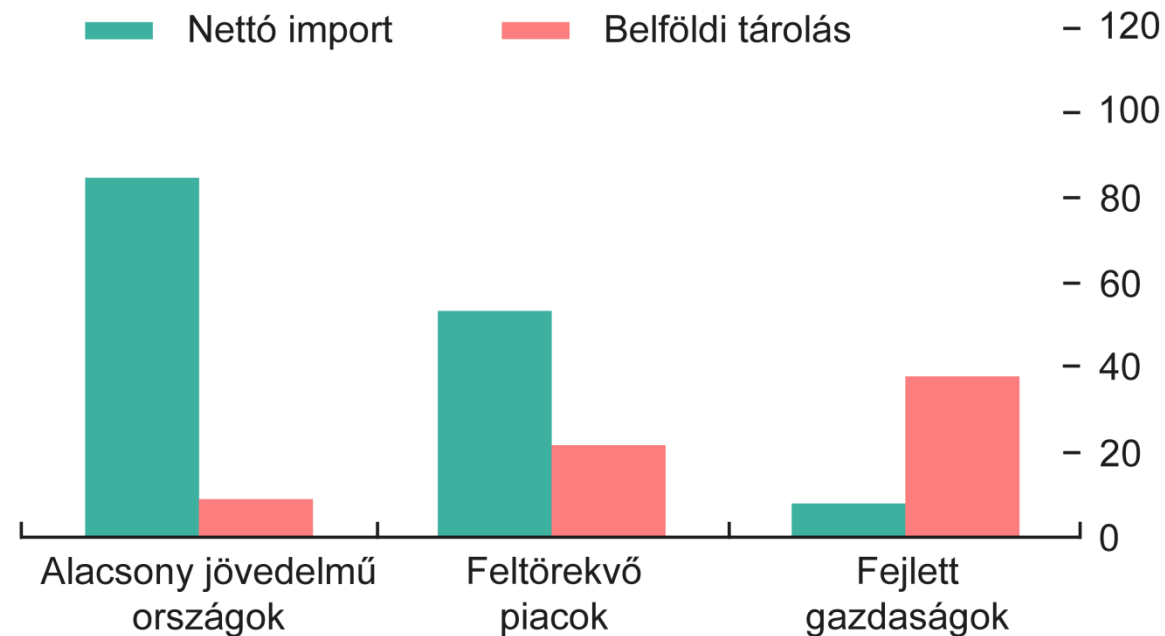
A világgazdasági szereplők nagy részének magas az importfüggősége, így a blokkosodás akár komoly humanitárius problémákat jelenthet

Azon országok aránya, amelyek mindössze egy, kettő vagy három beszállítótól importálnak az adott területen (%)

Komoly problémát jelenthet, hogy a világ országainak számottevő része meglehetősen kevés exportőrtől szerzi be az általuk felhasznált mezőgazdasági és ásványi eredetű termékeket, továbbá az energiainportjuk is kyszámú szereplőre támaszkodik.

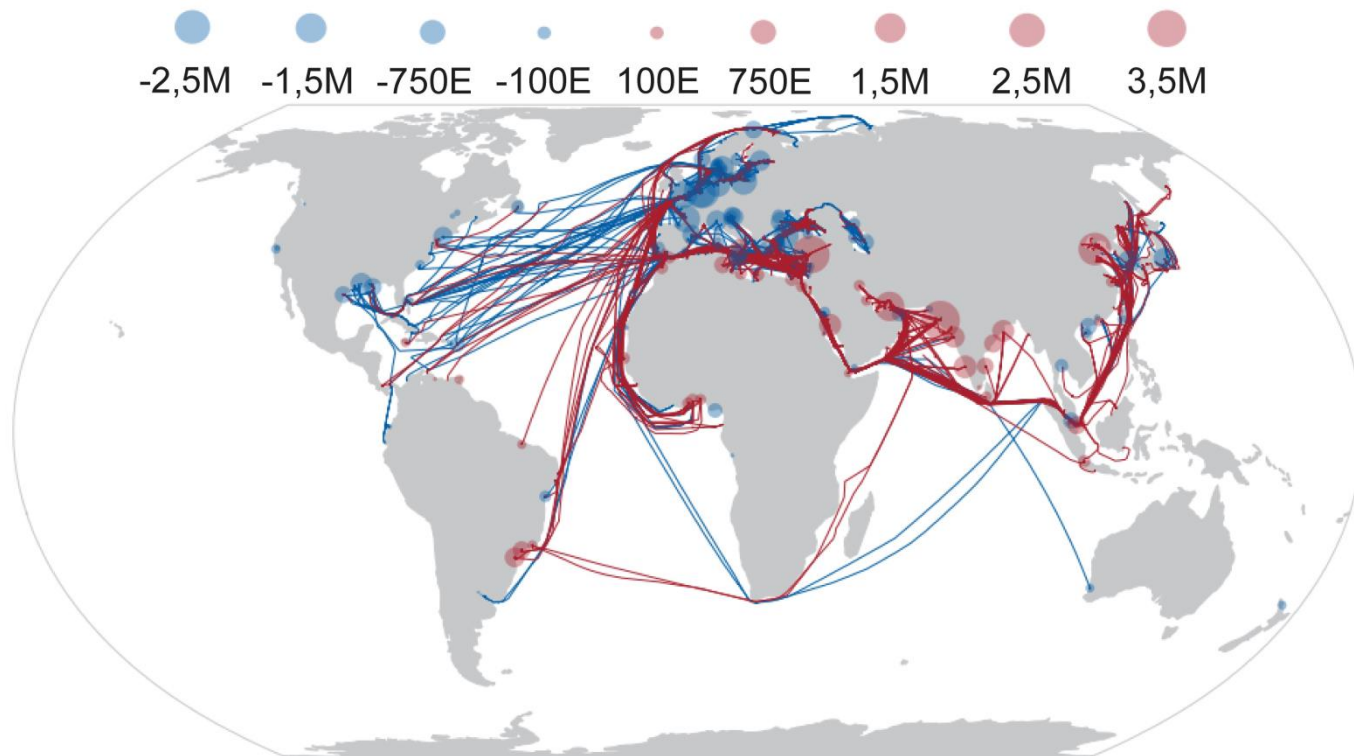
Élelmiszer-biztonsági kitétség a búza esetében (az éves fogyasztás arányában, %)

Az adatok alapján a gazdasági fejlettség fordított arányosságban áll egy ország élelmiszer-biztonságának mértékével, így a blokkosodás fokozódása már rövid távon humanitárius problémákhoz vezethet, azok minden globális társadalmi következményével (pl. migráció) együtt.

A gazdasági szankciók következményeként alapjaiban alakult át az orosz exporttermékek és különösen az olajipari exporttermékek felvevőpiaca

Az oroszországi kikötőkből induló tankerhajó-útvonalak mintázatainak átalakulása (tonna; kapacitáscsökkenés késsel, kapacitásnövekedés pirossal jelölve)

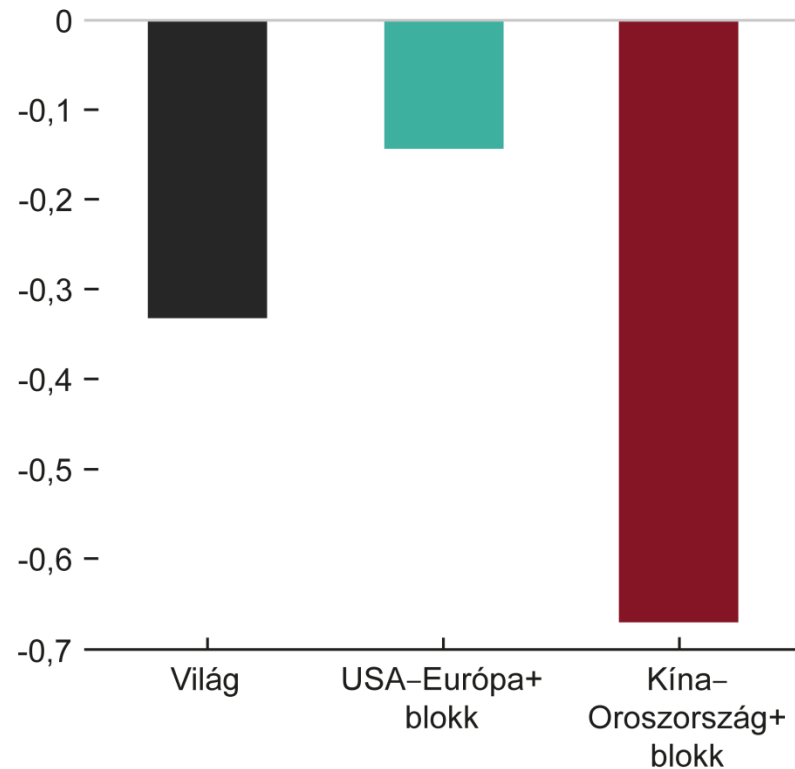

MI [Beköszöntött az ingaállamok és a középhatalmak korszaka](#)
MAKRONÓM - A Makronóm Intézet geopolitikai elemzése a témában
INTÉZET

- A nyugati államok nagy része az orosz–ukrán háború kitörése után **felhagyott az orosz nyersolaj, valamint a feldolgozott olajipari termékek importjával**, emiatt az észak-atlanti térségbe irányuló szállítások intenzitása nagymértékben csökkent.
- Az orosz olajipari termékek, ezek közül is elsősorban a nyersolaj számára új piacokat kellett keresnie Oroszországnak. Ennek következtében **számos felvevőpiaci szereplő** (pl. Kína, India, Egyesült Arab Emírségek, Indonézia, Nigéria stb.) **megsokszorozta az orosz nyersolaj importját** annak érdekében, hogy aztán feldolgozott formájában továbbértékesítsék azt a nyugati világ számára.
- Kiemelendő India példája, amely az ukrajnai háború előtti importjának csupán az 5 százalékát szerezte be Oroszországból, míg 2023 második negyedében már a **35-40 százalékát**.

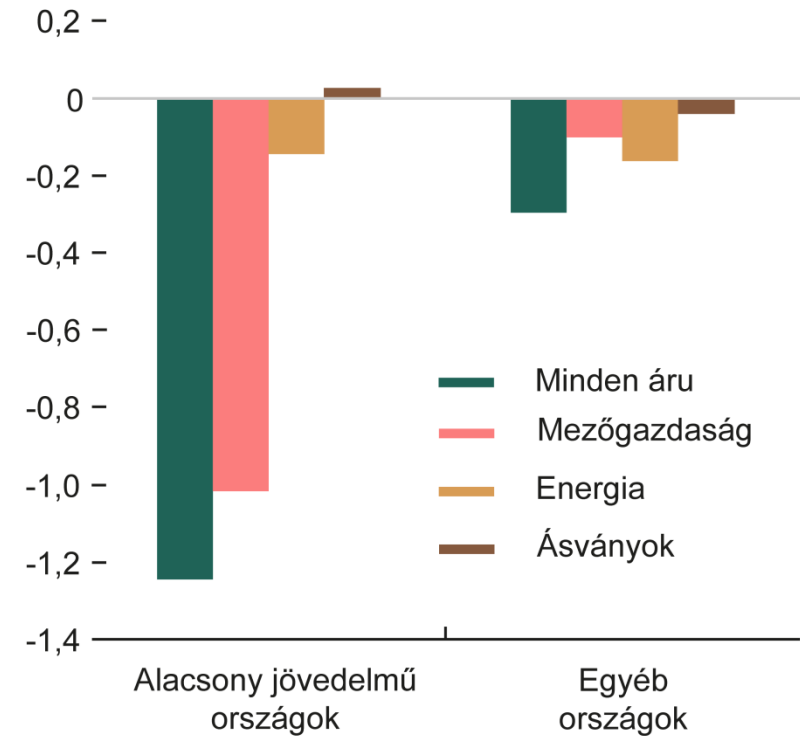
A blokkosodás a világgazdaság egészére negatívan hatna, azonban az alacsony jövedelmű országok lennének a legnagyobb vesztesei a folyamatnak

Becsült veszteségek az összes nyersanyag-kibocsátásban
(bázistól való százalékos eltérés)

- A nyersanyagok területén az USA-Európa+ tömb kibocsátását sokkal kevésbé érintené rosszul a blokkosodás, mint a Kína-Oroszország+ tömböt.

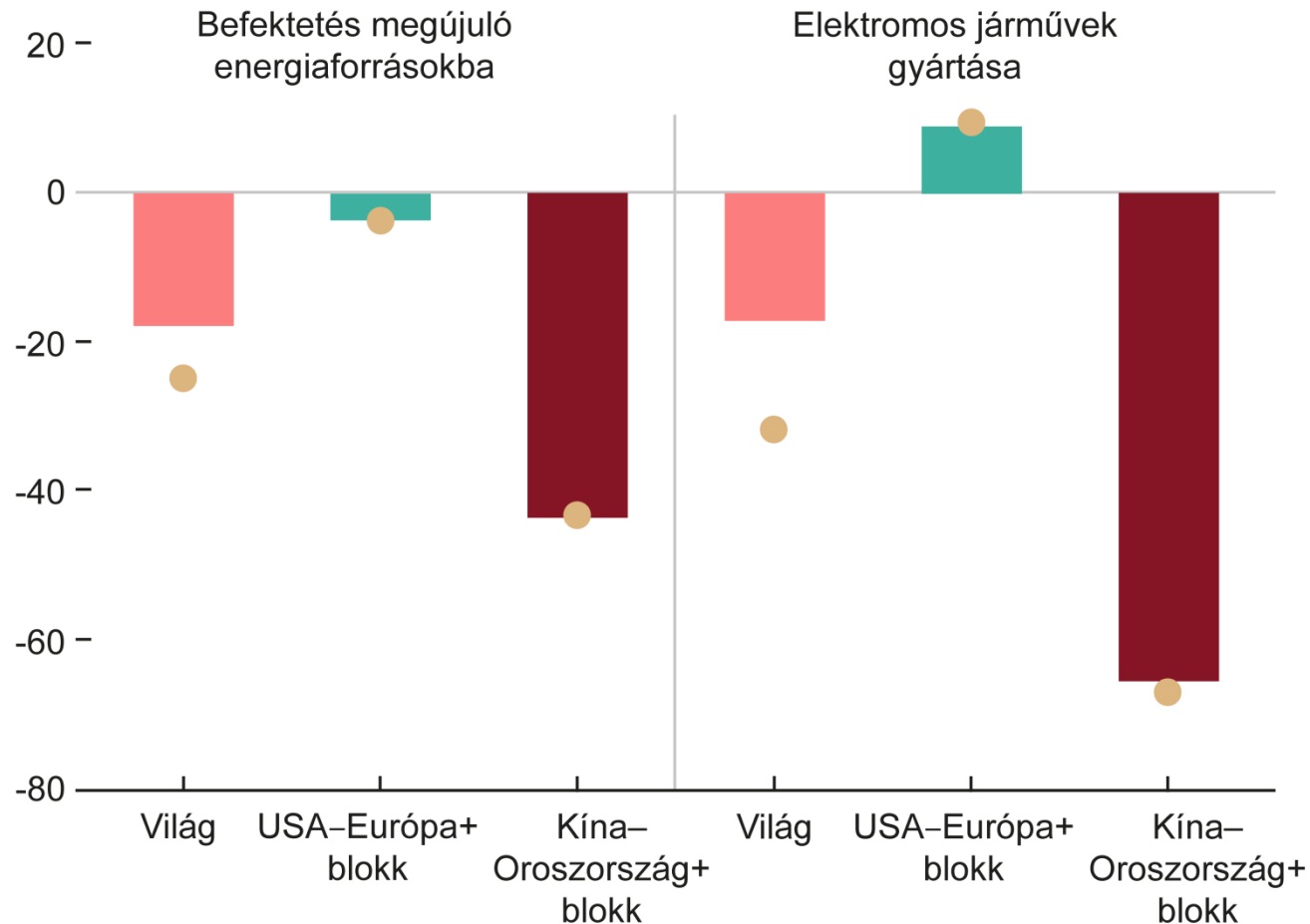
Becsült GDP-veszteségek
(bázistól való százalékos eltérés)

- Az alacsony jövedelmű országok gazdasági növekedését sokkal nagyobb mértékben fékezné a blokkosodás folyamata, mint a közepes és magas jövedelmű országokét.

A blokkosodás továbbá negatívan hatna a fenntarthatósági és környezetvédelmi törekvésekre is, megnehezítve a világ gazdaság dekarbonizációját

A kulcsfontosságú ásványok piacain való blokkosodás becsült hatása a jövőbeli befektetésekre 2030-ban
(százalékos eltérés a blokkosodás nélküli esettől)

- Fokozódó blokkosodás esetén mind a megújuló energiaforrásokba történő befektetések, mind pedig az elektromos járművek gyártása terén visszaesést láthatnánk globálisan.
- A Kína-Oroszország+ blokkot mindkét területen rosszabbul érintené a folyamat, amely annak köszönhető, hogy az említett tömb nem tudná importálni a vizsgált technológiákhoz szükséges nyersanyagokat. Ez középtávon a rendelkezésükre álló nyersanyagok árának drasztikus növekedésével járna, amely általános inflációt is generálna a térségben, csökkentve a beruházási hajlandóságot.
- Fontos megjegyezni, hogy bár a blokkosodás rövid távon kedvezne az elektromos járművekkel kapcsolatos beruházásoknak az USA-Európa+ blokkban, azonban hosszú távon a fenntarthatósági célok tarthatósága miatt ezek az előnyök nem lennének számottevőnek tekinthetők.

Tartalomjegyzék

01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

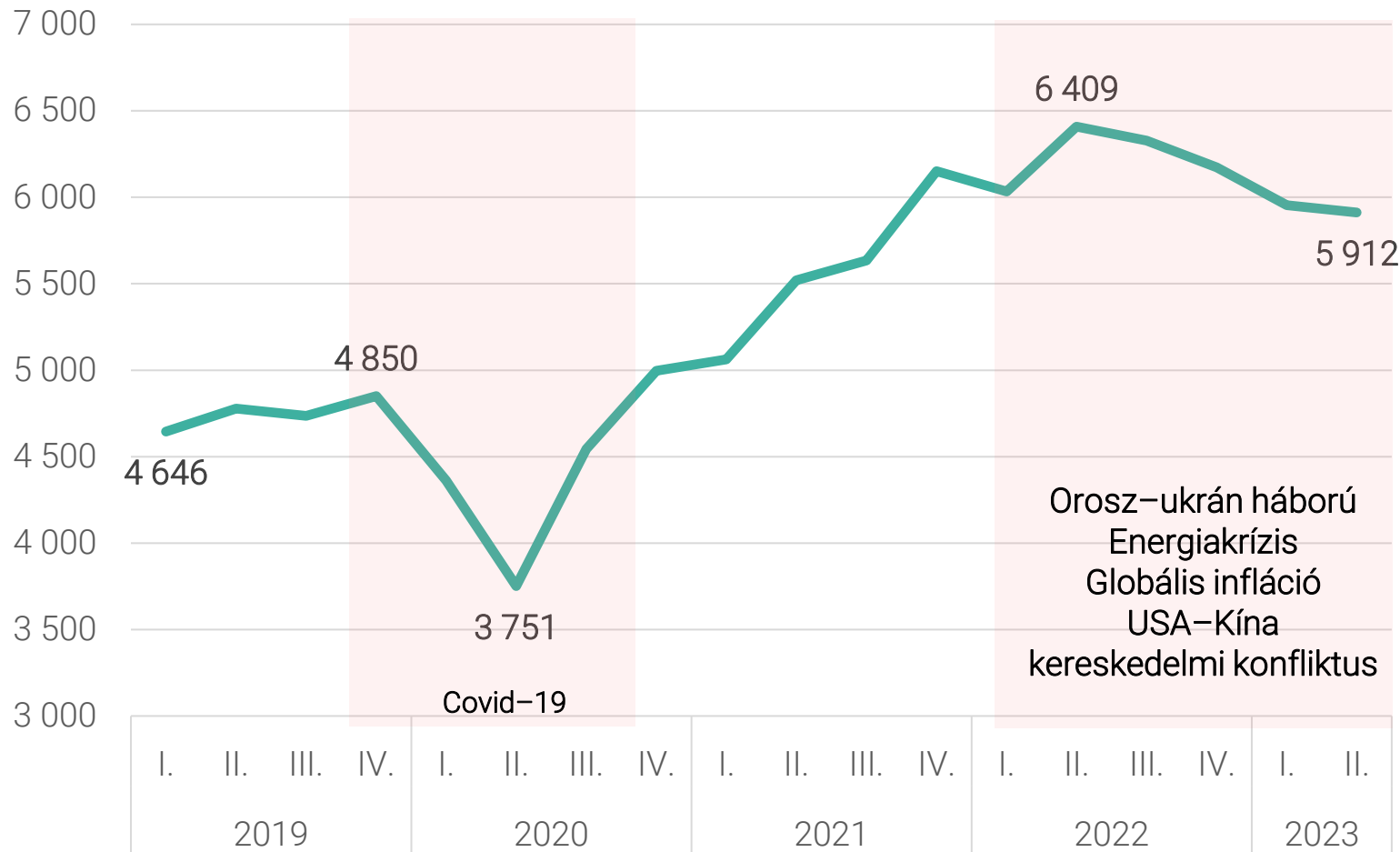
02 A világgazdasági blokkosodás kockázatai

03 A világkereskedelem alakulása és kilátásai

A globális export a koronavírus-járvány után kimagasló mértékben növekedett, azonban a jelenlegi, válságokkal teli időszakban a trendje negatívba fordult

A globális áruexport forgalmi értékének alakulása

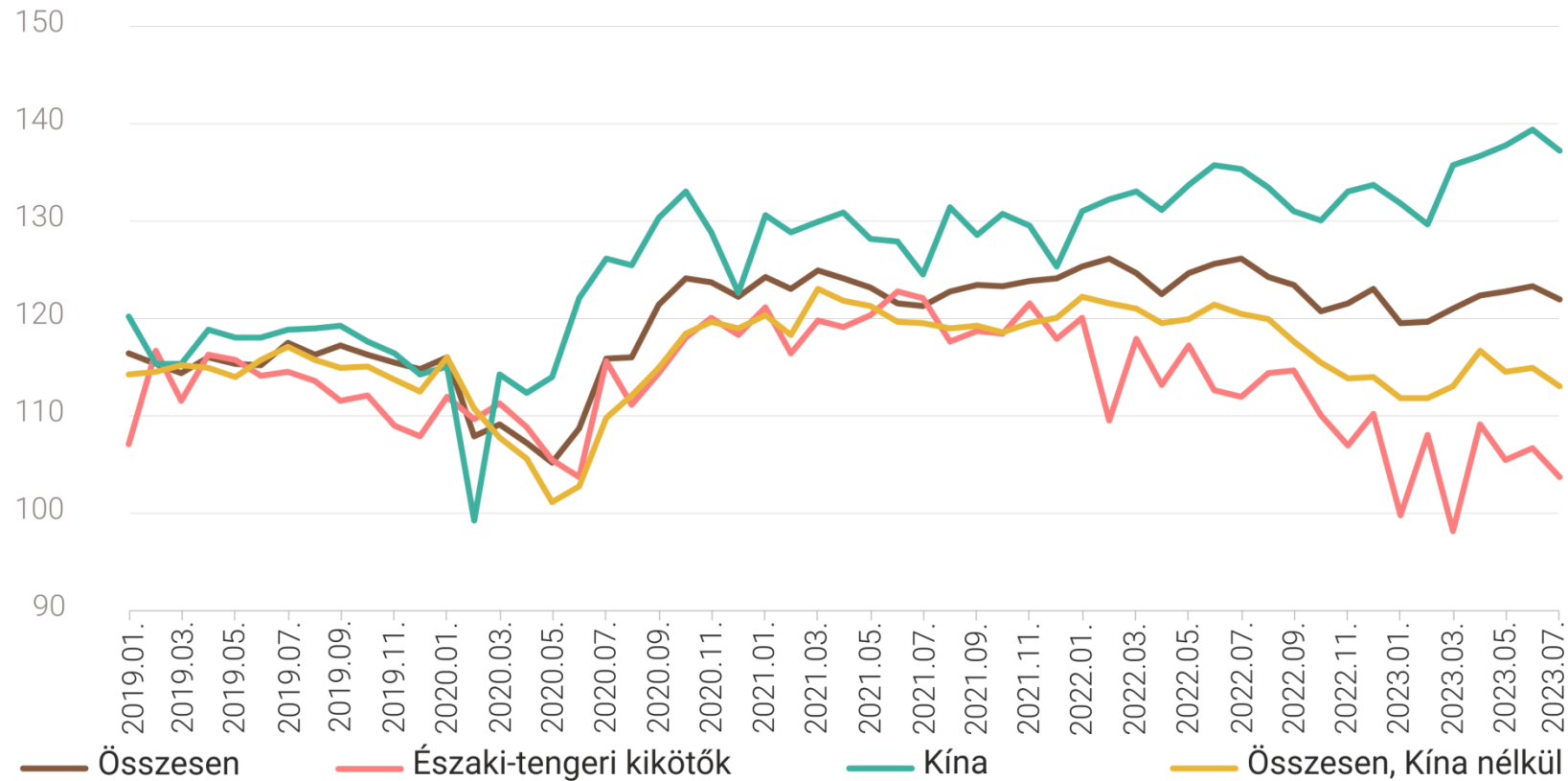
(2019. I. negyedév – 2023. II. negyedév, Mrd dollár)

- A globális áruexport forgalmi értéke a Covid-19-világjárványhoz köthető lezárások és bizonytalanságok miatt mintegy 22,7%-kal zuhant be 2020 első fél évében.
- A termékgazdálkodás reálértéke 2021 első negyedévében érte el ismét a járvány előtti szintet, tehát viszonylag gyors kilábalás valósult meg.
- A forgalmi érték felívelő pályáját a 2022 februárjában kirobbanó ukrajnai háború törte meg, amely esemény óta töretlenül mérséklődő globális árukereskedelemtől beszélhetünk.

A mérséklődés a globális konténerforgalmi adatokban is megmutatkozik: csökken a kikötők forgalma

RWI/ISL globális konténerforgalmi index, 2019. január–2023. július
(szezonálisan igazított értékek, 2015=100)

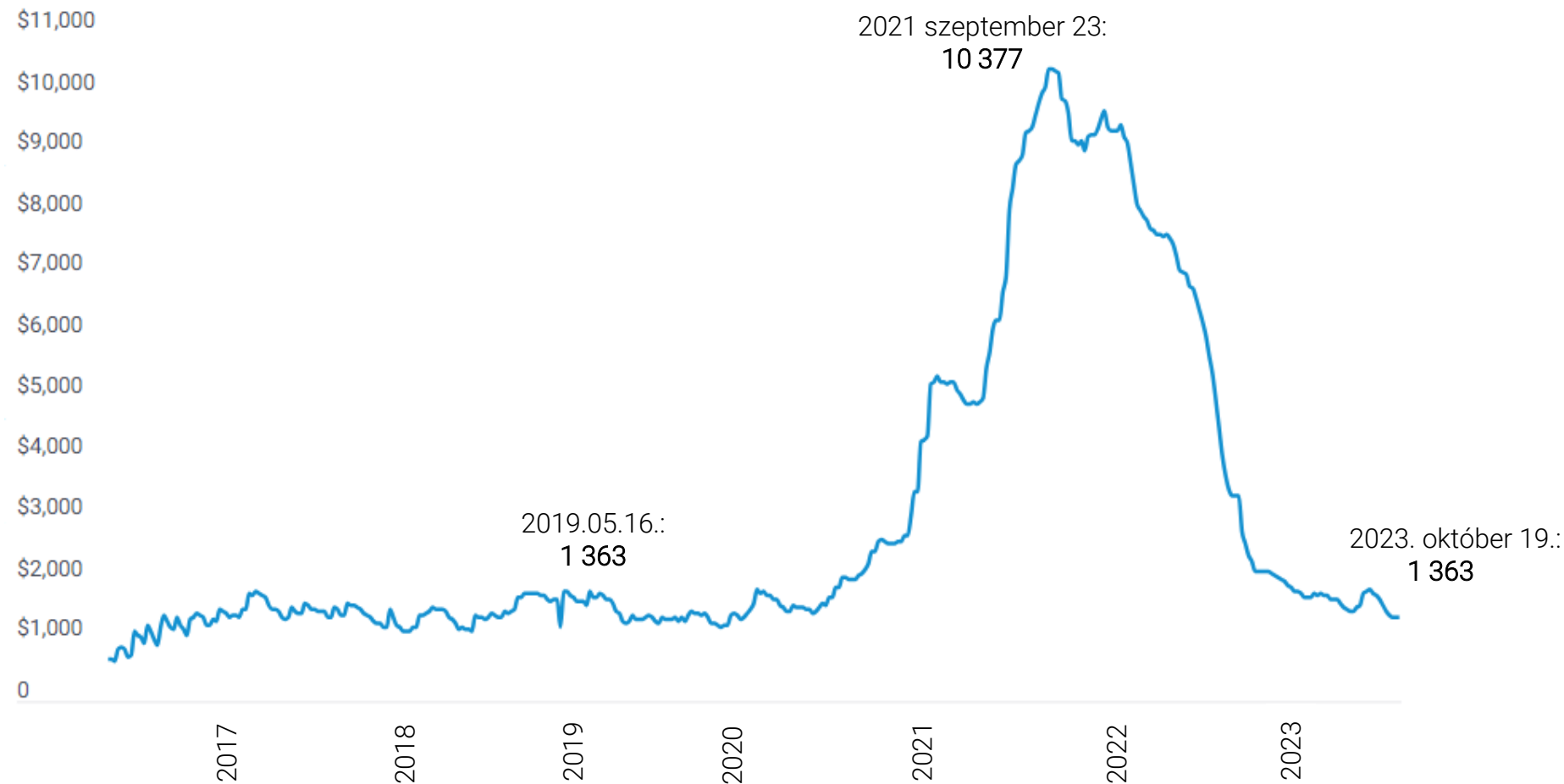

- A koronavírus-járványhoz köthető lezárások ellenére a kínai kikötők forgalma 2020 februárja óta növekvő trendet mutat, meghaladva a globális átlagot.
- Ezzel szemben az északi-tengeri európai kikötők, illetve a Kínán kívüli országok konténerforgalma csökkenő tendenciát mutat.

A tengeri szállítási költségek már visszatértek a koronavírus-járvány előtti szinthez

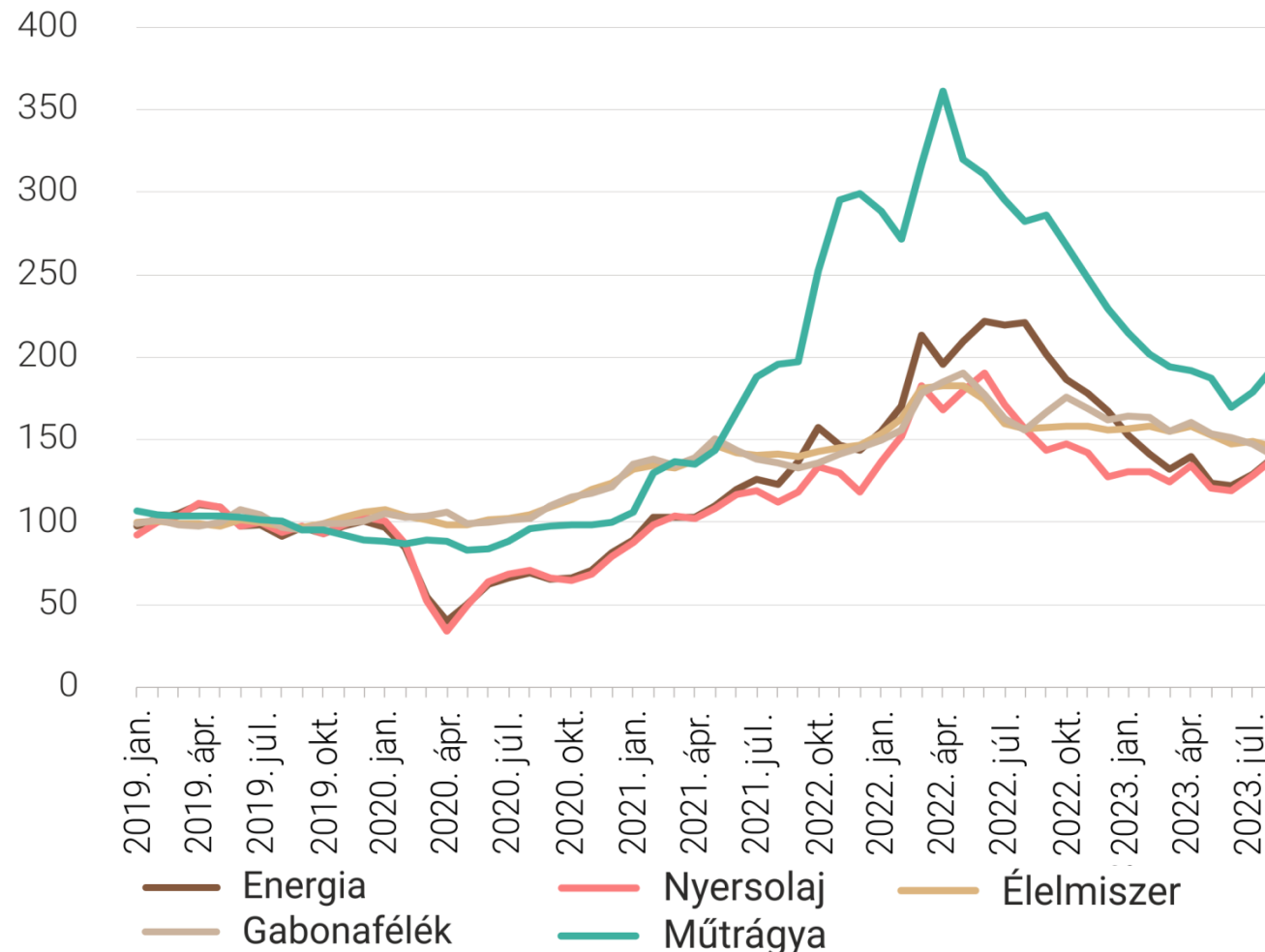
Tengeri szállítási költségek alakulása

(A nyolc fő kelet-nyugati áruforgalom heti súlyozott fuvardíja, dollár/40 lábas konténer)

A globális kereskedelem bővülését akadályozzák a továbbra is magas nyersanyagárak, amelyek jellemzően 50-100 százalékkal növekedtek

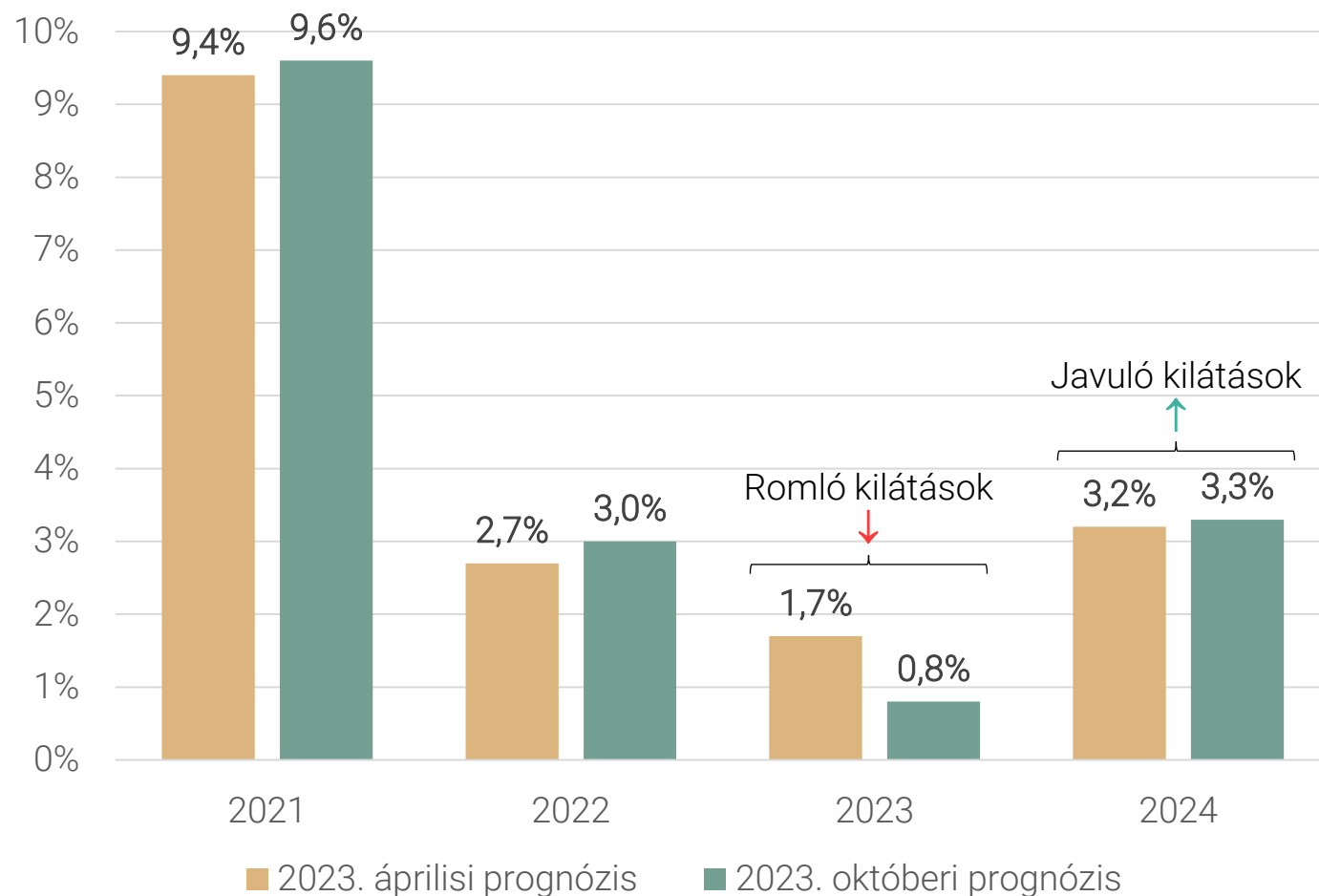
Elsődleges nyersanyagok világpiaci árának alakulása 2019. január és 2023. augusztus között
(2019=100)

- A nyersanyagárak jelentősen megugrottak az ukrajnai háború kitörését követően, elsősorban a kínálati bizonytalanságok növekedése és a keresleti mintázatok módosulása miatt.
- A nyersolaj világpiaci ára 2022 júniusában, míg a földgázé 2022 augusztusában érte el a történelmi csúcspontját. Ez utóbbi közvetlen következményeként a műtrágyák világpiaci ára is soha nem látott magasságokba szökött.
- A műtrágyák drágulása a mezőgazdasági terméshozamok csökkenéséhez és az élelmiszerek világpiaci árának emelkedéséhez vezetett, amely komoly humanitárius veszélyekkel fenyeget világszerte.

A romló gazdasági kilátások miatt a globális kereskedelem az idei évben legfeljebb kismértékben bővíthet (0,8%), 2024-ben azonban már jelentősebb növekedés várható

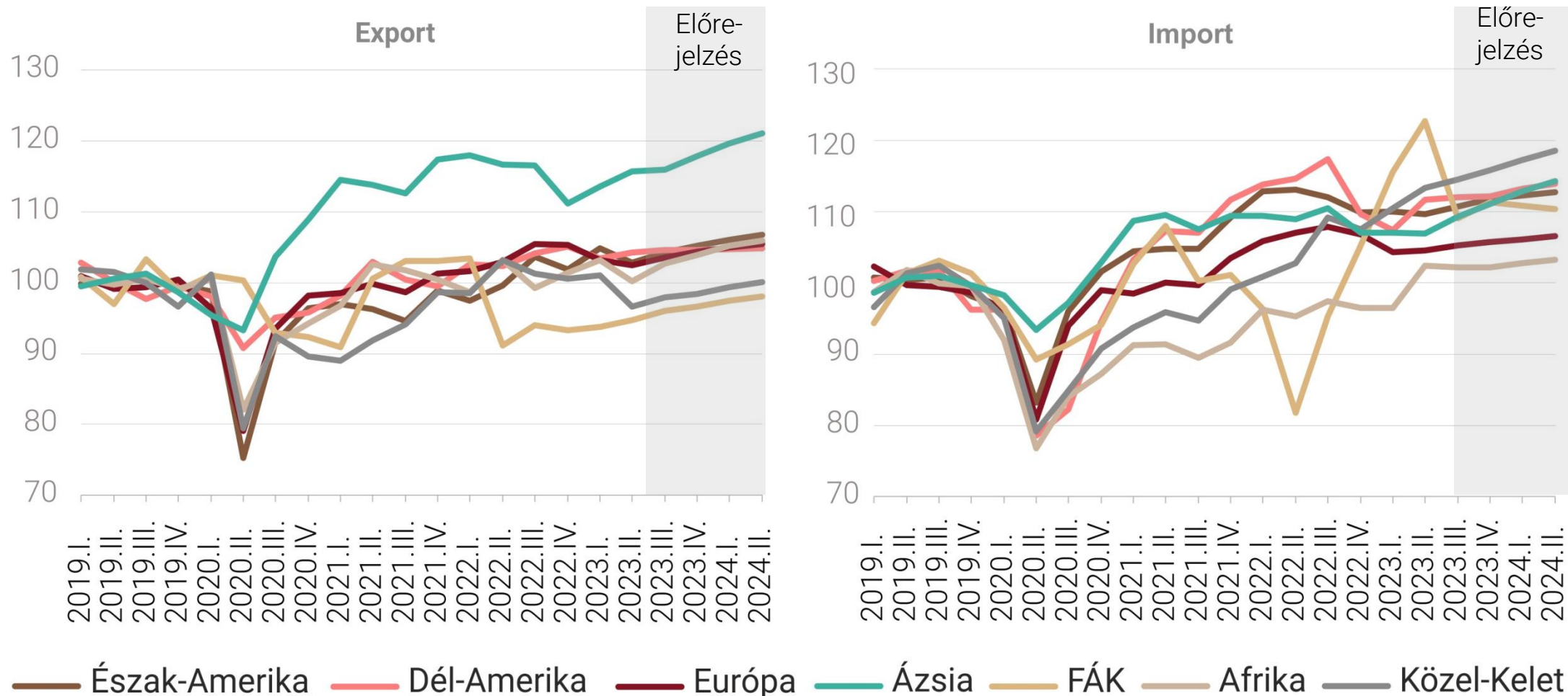
A globális árukereskedelem volumenének változása
(2021–2024, %)

- A világkereskedelem lassulásának folyamata rendkívül összetettnek látszik: számos országot és az áruk széles választékát érinti, de leginkább a vas- és acélgyártás, az irodai és telekommunikációs berendezések gyártása, valamint a textilipar területén tapasztalhatók bizonytalanságok.
- Figyelemre méltó kivételt jelent a személygépjárművek piaca, ahol az idei évben jelentősen megugrott a külföldi értékesítések száma.
- A WTO szakértői szerint a világkereskedelem lassulása mögött elsősorban a magas kamatkörnyezet, a globális inflációs hullám, a dollár erősödése és a geopolitikai feszültségek állnak.

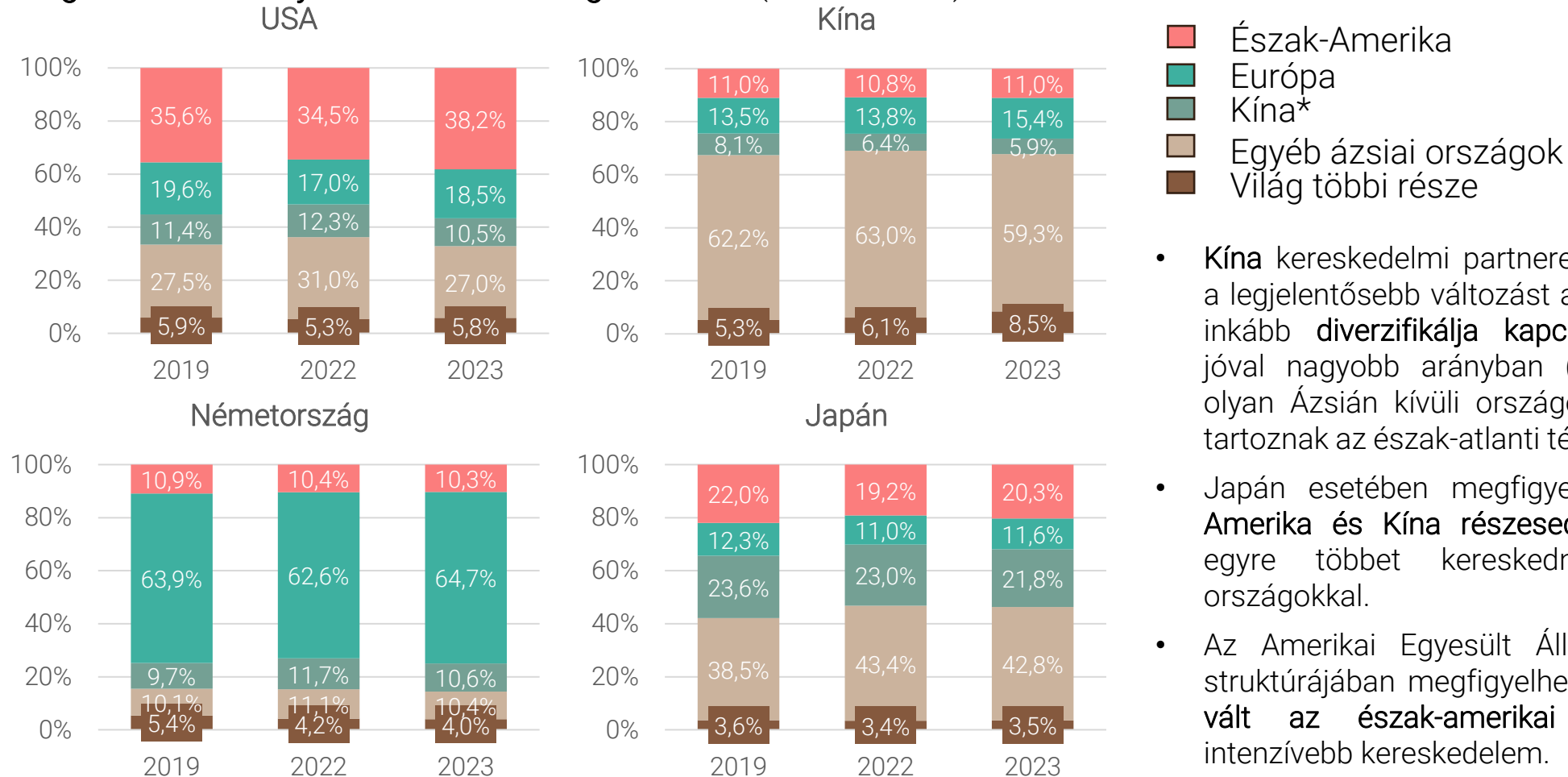
A várakozások szerint a következő fél év során már minden földrajzi régióban megindulhat a külkereskedelmi élénkülés

Áruexport és -import volumenének várható alakulása régióként 2019. I. negyedév és 2024. II. negyedév között (2019=100, %)

A geopolitikai folyamatok hatására a kereskedelmi szerkezetek átalakulóban vannak: Kína esetében nagyobb hangsúlyt kapnak az Ázsián kívüli országok, Japán pedig a térségbeli kereskedelmét erősíti

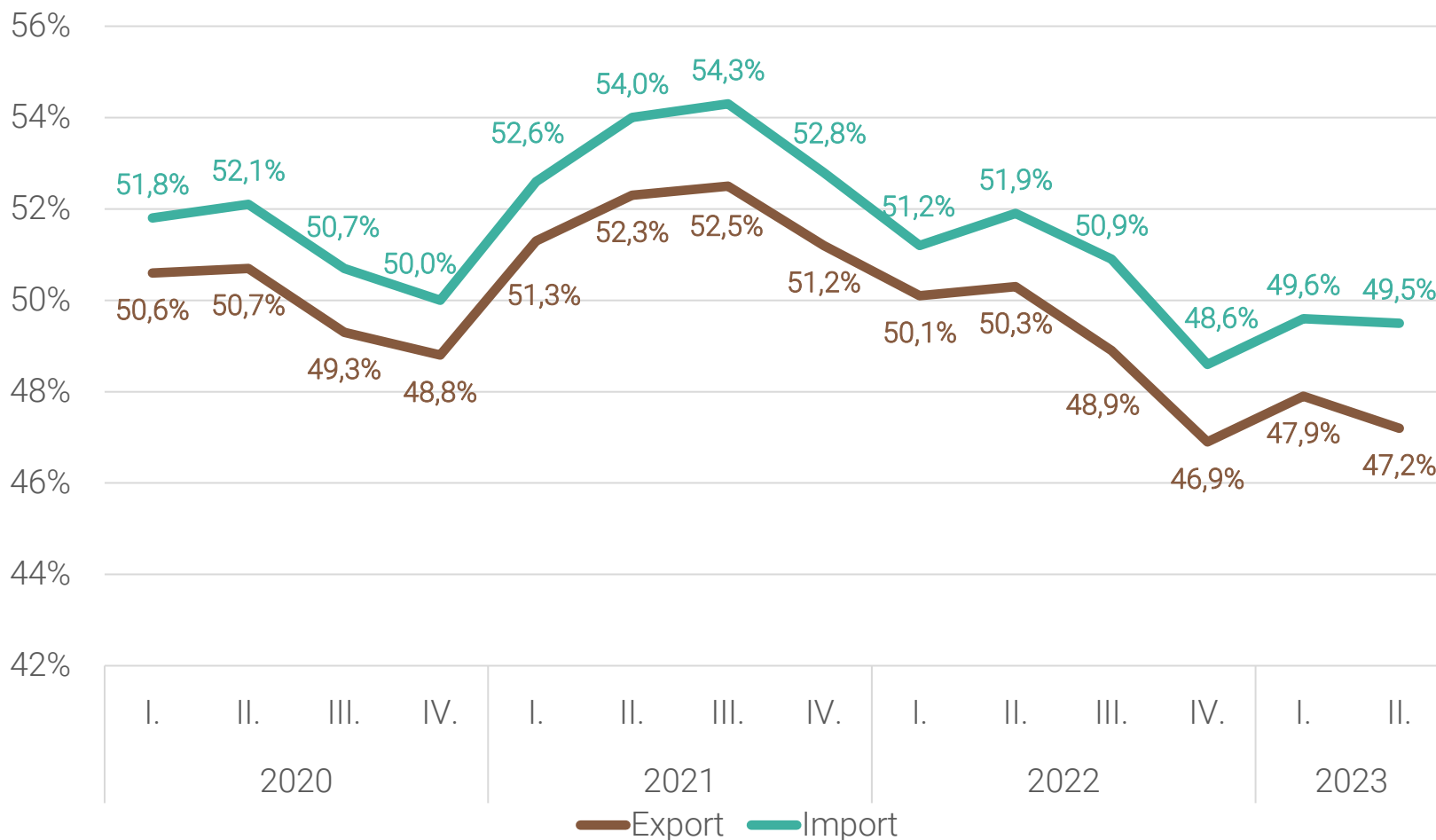
Alkatrészek és kiegészítő elemek kétoldalú termékforgalmának megoszlása néhány kiválasztott ország esetében (2019–2023, %)

- Kína kereskedelmi partnereinek összetételében a legjelentősebb változást az jelenti, hogy egyre inkább **diverzifikálja kapcsolatrendszerét**, így jóval nagyobb arányban (+3,2%p) kereskedik olyan Ázsián kívüli országokkal, amelyek nem tartoznak az észak-atlanti térségbe.
- Japán esetében megfigyelhető, hogy **Észak-Amerika és Kína részesedése csökkent**, míg egyre többet kereskednek egyéb ázsiai országokkal.
- Az Amerikai Egyesült Államok kereskedelmi struktúrájában megfigyelhető, hogy **fontosabbá vált az észak-amerikai partnereivel való intenzívebb kereskedelem**.

A köztes termékek globális részesedése – az értékláncok kiterjedtségét megragadó mutató – csökken, az értékláncok rövidülnek, a komplexitásuk csökken

Köztes termékek (kivéve üzemanyagok) részesedése a globális árukereskedelemből
(2020. I. – 2023. IV., %)

- A köztes termékek kereskedelmének vizsgálata jó indikátora annak, hogy mennyire kiterjedtek az értékláncok.
- Az ezen termékek kapcsán történő globális árukereskedelem 2020 óta enyhén csökkenő trendet mutat.
- 2022 utolsó negyedében viszont 50% alá csökkent annak részesedése a világkereskedelemben, és azóta is ott maradt.

Köszönjük a figyelmet!

| M |
MAKRONÓM
INTÉZET

